



AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 210 (8233) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 24 sentyabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az



Yollar qısalar, xərc azalır, gəlir artır

Prezident İlham Əliyevin global miqyaslı təşəbbüsləri ilə Azərbaycan regionun mərkəzi qovşağına çevrilib

Əlverişli coğrafi mövqeyindən yararlanaraq mühüm nəqliyyat-tranzit qovşaqlarından birinə çevrilən Azərbaycan Cənubi Qafqazın geoiqtisadi, logistik mərkəzi kimi tanınır. İpək yolu üzərində geniş iqtisadi zolağın yaradılmasının faal dəstəkçisi olan ölkəmiz müxtəlif istiqamətlərə tranzit daşımalarının səmərəli təşkilinə etibarlı təminat verir.

Əlbəttə ki, müxtəlif ölkələri birləşdirən nəqliyyat layihəsinin təməlinə geosiyaset dayanır və bu layihələr siyasi vəziyyətə təsir edir, sabitliyin təminatına töhfə verir. Şərqdən Qərbə və Şimaldan Cənuba uzanan yolun üzərində yerləşən Azərbaycan bu imkanından istifadə etməklə qitələri və ölkələri birləşdirir.

Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, artıq nəqliyyat-logistika aspektlərində Azərbaycan regionun mərkəzi qovşağına çevrilib. Ölkəmizin ərazisindən keçən "Şərqi-Qərbi", "Şimal-Cənub" və "Cənub-Qərbi" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycanın logistik mərkəzə çevrilməsi üçün real imkanlar yaradır.

Azərbaycanın Avrasiyanın əhəmiyyətli nəqliyyat-logistika mərkəzlərindən birinə çevrilməsinə yönəlmis irimiqyaslı infrastruktur layihələri, ən yeni texnoloji standartlar səviyyəsində Gəmiqayırma Zavodunun istifadə-

yə verilməsi, 2017-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılışı və 2018-ci ildə Xəzərdə ən böyük Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının istifadəyə verilməsi son illər Azərbaycanda bu istiqamətdə məqsədyönlü strateji planın uğurla reallaşdırılmasının bariz nümunələridir.

Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü və prinsipial mövqeyi sayəsində tikilən və əhəmiyyətinə görə "Dəmir İpək yolu" adlandırılan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi Asiya və Avropa dəmir yollarının inteqrasiyasına öz töhfəsini verərkəndir. Bu gün Çindən Avropaya yüklərin 34 günə deyil, 12-15 gün ərzində çatdırılması bu dəmir yolunun bütün tərəflərə nə qədər iqtisadi dividendlər qazandırdığını bir daha təsdiqləyir.

2017-ci ildə fəaliyyətə başlayan və tarixi İpək yolunun üzərində yerləşən Abşeron Logistika Mərkəzinin sutkalıq yükəşirə gücü 30 min ton

təşkil edir. Bu da ildə təqribən 11 milyon ton yükə bərabərdir. Logistika mərkəzi həm Azərbaycanın, həm də Qafqazın coğrafi logistik inkişafına, ölkəmizin iqtisadi tərəqqisinə böyük töhfə verir.

Göründüyü kimi, İpək yolu üzərində geniş iqtisadi zolağın yaradılmasının faal dəstəkçisi olan Azərbaycanın müxtəlif istiqamətlərə tranzit daşımalarının səmərəli təşkilinə dair Strateji Yol Xəritəsi 2020-2025-ci illər və 2025-ci ildən sonrakı dövr üçün qısa, orta və uzunmüddətli perspektiv istiqamətləri müəyyən edir. Sənəddə logistika üzrə inkişaf perspektivini özündə əks etdirən strateji məqsəd və hədəflər konkret ifadəsini tapıb. Eyni zamanda həmin məqsəd və hədəflərə çatmaq üçün prioritetlər də müəyyən edilmişdir. Daha konkret səviyyədə əsas və digər icraçıların, icra müddətlərinin, nəticə indikatorlarının əks olunduğu təfəssilatlı tədbirlər planı hazırlanır.

Nəqliyyat-tranzit imkanlarının genişləndirilməsi qarşıya qoyulan başlıca məqsəddir. Onu da əlavə edək ki,

bu gün Azərbaycan tranzit-logistik imkanlarının daha da genişləndirilməsinə, dəmir yolu infrastrukturunun müasirləşdirilməsinə lazımı sərəməyə yatırır.

Cənab İlham Əliyev bu istiqamətdə reallaşdırılan layihələri dəyərləndirərək bildirdi: "Coğrafi yerləşməmizdən istifadə edərək biz ölkəmizin infrastruktur və nəqliyyat sektoruna sərəməyə yatırıq və bununla da Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat mərkəzlərinin birinə çeviririk. Bizim ölkə tarixi İpək yolu üzərində yerləşir. Müasir infrastrukturun yaradılması bizim əsas hədəflərimizdəndir. Biz əsas sərəməyə yolların, avtomagistraların və hava limanlarının inşasına yönəlirik.

"Şərqi-Qərbi" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri ölkəmizin ərazisindən keçir. Azərbaycan hər iki layihədə faal iştirak edir və bu istiqamətdə bir sıra təşəbbüs irəli sürüb.

Ölkənin tranzit potensialının reallaşdırılması Prezident İlham Əliyevin iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasətində mühüm yer tutur. Son 16 ildə etibarlı nəqliyyat dəhlizinin yaradılması istiqamətində həyata keçirilən layihələrə nəzər yetirək bunu aydın şəkildə görərik.

Ardı 4-cü səh.

Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik konfransının iştirakçılara



Hörmətli konfrans iştirakçıları! Özlərinə qonaqlar!

Sizi Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 45-ci illik konfransının açılışı münasibətilə səmimi-qəlbən salamlayıram. Belə mötəbər tədbirin ölkəmizin paytaxtında yenidən keçirilməsindən məmnunluğumu bildirirəm.

Biləyin qiymətləndirilməsi təhsil sahəsinin ayrılmaz tərkib hissəsidir. Müxtəlif bilik və bacarıqların yoxlanılması zamanı nəticələrin obyektiv qiymətləndirilməsi və müasir ölçmə metodlarından istifadə edilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir. "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusunda həsr olunan hazırkı konfrans bu baxımdan təhsildə qiymətləndirmənin keyfiyyətini artırılmasına, eləcə də qiymətləndirmə və qərarvermədə yeni tendensiyaların yaradılmasına öz töhfəsini verəcəkdir.

Azərbaycanın təhsil sistemində son illərdə bir sıra uğurlar qazanılmışdır. Biz postsovet məkanında müasir qiymətləndirmə sistemini tətbiq edən ilk ölkələrdən biriyik. Sistemini fəaliyyətə cəmiyyətimiz və qiymətləndirməni təşkil

edən forumlar tərəfindən indi də yüksək dəyərləndirilir. Ölkəmizdə, eyni zamanda beynəlxalq qiymətləndirmənin inkişaf prinsiplərinə əsaslanaraq lazımı araşdırmalar aparılmış və bu istiqamətdə normativ hüquqi baza təkmilləşdirilmişdir.

Qərar qəbul etmə prosesində qiymətləndirmənin etibarlılığı və daha düzgün qərar qəbul etmək üçün müvafiq qiymətləndirmə üsullarının müəyyən edilməsi aktual məsələlərdəndir. Əminəm ki, 55 ölkədən 300-dən artıq ekspertin qatıldığı konfransızda qiymətləndirmə sisteminin müxtəlif aspektləri ilə bağlı geniş müzakirələr yeni qiymətləndirmə texnologiyalarının səmərəli tətbiqində və standartların formalaşdırılmasında mühüm rol oynayacaqdır.

Həminə cəmsəliyi və gələcək fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Mehriban ƏLİYEVƏ,
Azərbaycan Respublikasının
Birinci vitse-prezidenti

Bakı şəhəri, 23 sentyabr 2019-cu il

Quba rayonunun Quba-Qusar (9 km) - Alpan-Kürkün-Susay avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin SƏRƏNCAMI

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərar alınır:

1. Beş min nəfər əhalinin yaşadığı 5 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Quba-Qusar (9 km)-Alpan-Kürkün-Susay avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 13,4 milyon (on üç milyon dörd yüz min) ma-

natı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılсын.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 sentyabr 2019-cu il

Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası olub

Sentyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclası açan Baş Nazir Novruz Məmmədov gündəlik barədə məlumat verib. Bildirib ki, iclasda "Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il üzrə dövlət

büdcəsinin və icmal büdcənin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcənin göstəriciləri, Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il və gələn üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyası və proqnoz göstəriciləri haqqında" məsələ müzakirə olunacaqdır.

Novruz Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev artıma və inkişafa əsaslanan iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə və qeyri-neft sektorunun prioritetliyi təmin edən dayanıqlı icmal büdcənin və dövlət büdcəsinin hazırlanmasını qarşımıza qoyulan əsas vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirib.

Ardı 2-ci səh.

"Əsrin müqaviləsi" ilə Azərbaycan yeni inkişaf erasına daxil oldu



Bu saziş Xəzər hövzəsini əməkdaşlıq məkanına çevirdi, regionun enerji xəritəsini dəyişdi

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 ili tamam oldu. 25 ilin tarix üçün çox qısa zaman kəsiyi olduğu hamının bildiyi həqiqətdir. Azərbaycanın bu qısa dövrdə - əsrin dövründə bənzərsiz vaxt ərzində gördüyü işlər, qazandığı nailiyyətlər isə misilsizdir, genişmiqyaslı və çoxşaxəlidir.

Ardı 4-cü səh.

Torpağın "ağ qızıl" bəhrəsi

Biləsuvar pambıq yığım sürət götürüb

Hazırda respublikamızın 20 rayonunda pambıq yetiştirilir. Bu sahəyə az-çox bələd olanlar onun hansı zəhmətlə başa gəldiyini yaxşı bilərlər. Müxtəssislər deyirlər ki, gərək hər gün pambığın qayğısına qalasan ki, istədiyən məhsulu ala biləsən.

Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Məhdi Quliyevlə də söhbətimiz əsasən bu barədə oldu. O dedi ki, kənd təsərrüfatının, o cümlədən pambıqçılığın inkişafı ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlar, verdiyi göstəriş və tapşırıqlar rayon əhalisinin üreyincə olmuşdur. Pambıqçılıqdakı tələqqi növbəli əkin sisteminin tətbiqinə imkan yaratmış, yeni iş yerlərinin yaradılmasına, adamların rifah halının yüksəlməsinə səbəb olmuşdur. Artıq bir neçə ildir ki, rayon pambıqçıları respublikada birincilər sırasındadır. Böyük uğur-



lar əldə etdiyinə görə Fazil Musayev birinci dərəcəli "Əmək" ordeni, Lətif Cəfərov "Tərəqqi" medalı və fəxri fərmanla təltif edilmişlər. Əmək adamlarının pul gəlirləri çoxalmış, gün-güzəranları yax-

şılaşmışdır. Bunlar rayonun simasında da öz əksini tapmaqdadır. Tikilən məskənlər, fərdi evlərin, şəxsi minik maşınlarının sayı ildən-ilə artır.

Ardı 5-ci səh.



Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası olub



Əvvəlki 1-ci səh.

Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il üçün dövlət büdcəsinin layihəsi "Büdcə sistemi haqqında" qanuna müvafiq olaraq ölkənin ortamüddətli büdcə və maliyyə sistemi, sosial-iqtisadi inkişaf proqnozları, qəbul edilmiş dövlət proqramlarının maliyyə təminatı əsas götürülməklə gələcək il və sonrakı üç il üzrə makroiqtisadi proqnoz göstəriciləri, gözlənilən iqtisadi meyllər də nəzərə alınmaqla hazırlanıb. "Əminəm ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan və müasir çağırışlara cavab verən uğurlu sosial-iqtisadi siyasət qarşısındakı ildə də davam etdiriləcək, nəzərdə tutulan hədəflərə nail olunması ilə ölkəmizin davamlı inkişafı təmin ediləcək", - deyir Baş Nazir vurğulayıb.

Baş Nazir bildirib ki, dünya iqtisadiyyatında geriləmələrin müşahidə

olunduğu bir vaxtda ölkəmizdə 2020-ci ildə ümumi daxili məhsulun həcminin 82,7 milyard manatdan çox, real artımın 2,4 faiz, qeyri-neft sektorunda artımın isə 3,3 faiz səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır. Müzakirəyə təqdim olunan sənədlər iqtisadiyyatın səmərəliliyinin və dayanıqlılığının təmin edilməsinə, onun aparıcı sahələrinin möhkəmləndirilməsinə, əhalinin sosial rifahının, qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşayış səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına yönəldilib. Növbəti ildə dövlətin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, təhsil islahatlarının davam etdirilməsi, elektrik təchizatı, içməli su, qaz və kanalizasiya sistemlərinin, yol tikintisinin maliyyələşdirilməsi əsas istiqamətlərdəndir. Eyni zamanda, layihədə kənd təsərrüfatının aparıcı sahələrinin inkişaf etdiril-

məsi, əhalinin əsas ərzaq məhsulları ilə təmin olunması, aqrar sektora dövlət qayğısının artırılması və investisiya layihələrinin prioritetləşmə prinsiplərinə uyğun maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur. 2020-ci ilin dövlət büdcəsinin layihəsində gəlirlərin ümumi daxili məhsulun 29,1 faizini, xərclərin isə 30,9 faizini təşkil edəcəyi, büdcə kəsirinin ümumi daxili məhsulun 1,4 faiz səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır. Eyni zamanda, gələn il üzrə icmal büdcənin gəlirlərinin 27,6 milyard manat, xərclərinin 28,2 milyard manat həddində olacağı gözlənilir.

Sonra Maliyyə naziri Samir Şərifov və İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev mürəzələri dinlənilib.

İclasda gündəlikdəki məsələ ilə bağlı çıxışlar olub, müxtəlif təkliflər səsləndirilib.

Biliyin qiymətləndirilməsi təhsil sahəsinin ayrılmaz tərkib hissəsidir

Bakıda IAEA 2019 beynəlxalq konfransının açılış mərasimi keçirilib

Sentyabrın 23-də Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyasının (IAEA: International Association for Educational Assessment) "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusunda 45-ci illik beynəlxalq konfransının (IAEA 2019) rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Konfransın Azərbaycanada təşkilatçısı Dövlət İmtahan Mərkəzidir.

IAEA-nın illik konfransı ölkəmizdə ikinci dəfə təşkil olunur. Builki konfransın işində Azərbaycanla birgə 55 ölkədən 300-dən çox nümayəndə iştirak edir.

Konfransın rəsmi açılış mərasimində iştirakçılar Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnini ifa ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimə çıxış edən IAEA prezidenti Rendi Bennet Dövlət İmtahan Mərkəzinin IAEA-nın mövzularla zəngin bir tədbirinin Azərbaycanada yenidən keçirilməsi üçün sayılı çalışdığını vurğulayıb. Bildirib ki, Dövlət İmtahan Mərkəzi maraqlı və informativ elmi proqram, habelə Xəzər sahiliyə yerləşən gözəl Bakı şəhərində bir sıra sosial tədbirlər işləyib hazırlayıb. IAEA 2019 təhsilin qiymətləndirilməsini necə inkişaf etdirə biləcəyimiz ətrafında stimullaşdırıcı mübadilə ilə dolu xüsusi bir konfrans vədir.

Konfransın "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusu apardığımız araşdırmanın və təbii etdiyimiz təcrübələrin mərkəzində qiymətləndirmənin məqsəd və istifadəsini qoyur. "Qoy bu konfrans zəngin ideya və diskussiyalarla, habelə təşviq edəcəyi zəngin qarşılıqlı əlaqələrdə yadda qalsın. Təhsilin səmərəliliyini artırmaq və dünyanı daha da yaxşılaşdırmaq naminə birgə işləməyimizə kömək etsin", - deyən Rendi Bennet konfrans iştirakçılarını məhsuldar və xoş həftə arzulayıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyasının 45-ci illik beynəlxalq konfransının iştirakçılarna



ünvanladığı təbrik məktubunu oxuyub (Məktubun mətni qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur).

Tədbirdə çıxış edən Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Mələykə Abbaszadə konfransın Bakıda ilk dəfə 2007-ci ildə keçirildiyini xatırlayaraq deyib: "Əvvəlki tədbirimizdən artıq 12 il keçib. Bu müddət ərzində həm biz dəyişmişik, həm də dünya bir çox yeni nəzəri, mədəni və texnoloji yeniliklərin təsirinə məruz qalıb. Bütün bunlar da öz növbəsində öyrənməyə, öyrənməyə və ümumilikdə təhsilə tərsisiz ötürməyə. Bu cür böyük dəyişikliklər, heç şübhəsiz, təhsildə qiymətləndirmədə də dəyişikliklərə səbəb olmalıdır. Artıq onilliklərdir ki, qiymətləndirmə təhsildə aktuallaşan prioritetlərdən birinə çevrilib və bu sahədə islahatlar aparılması da əsas müzakirə mövzularındandır.

Nailiyyətlərin sınağı və bu barədə ictimaiyyətə hesabat verilməsi, uşaqların həyat imkanlarını genişləndirmək məqsədilə mövcud resurslardan istifadə bərdə siyasətçiləri və cəmiyyəti aşkar məlumatlandırma biləcək azsaylı vasitələrdən biri kimi görünür.

Keçmiş təcrübəyə və ötən il Oksfordda "Qiymətləndirmə və böyük verilənlər" mövzusu üzrə keçirilən konfransın nəticələrinə əsaslanaraq söyləyə bilirik ki, əksər qiymətləndirmələr zamanı məlumatların azlığı qarşıya çıxan problemlər arasında yer almır. Çünki əslində əksər hallarda aydın qərar qəbul etmək

ünvanladığı təbrik məktubunu oxuyub (Məktubun mətni qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur).

Tədbirdə çıxış edən Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Mələykə Abbaszadə konfransın Bakıda ilk dəfə 2007-ci ildə keçirildiyini xatırlayaraq deyib: "Əvvəlki tədbirimizdən artıq 12 il keçib. Bu müddət ərzində həm biz dəyişmişik, həm də dünya bir çox yeni nəzəri, mədəni və texnoloji yeniliklərin təsirinə məruz qalıb. Bütün bunlar da öz növbəsində öyrənməyə, öyrənməyə və ümumilikdə təhsilə tərsisiz ötürməyə. Bu cür böyük dəyişikliklər, heç şübhəsiz, təhsildə qiymətləndirmədə də dəyişikliklərə səbəb olmalıdır. Artıq onilliklərdir ki, qiymətləndirmə təhsildə aktuallaşan prioritetlərdən birinə çevrilib və bu sahədə islahatlar aparılması da əsas müzakirə mövzularındandır.

Nailiyyətlərin sınağı və bu barədə ictimaiyyətə hesabat verilməsi, uşaqların həyat imkanlarını genişləndirmək məqsədilə mövcud resurslardan istifadə bərdə siyasətçiləri və cəmiyyəti aşkar məlumatlandırma biləcək azsaylı vasitələrdən biri kimi görünür.

Keçmiş təcrübəyə və ötən il Oksfordda "Qiymətləndirmə və böyük verilənlər" mövzusu üzrə keçirilən konfransın nəticələrinə əsaslanaraq söyləyə bilirik ki, əksər qiymətləndirmələr zamanı məlumatların azlığı qarşıya çıxan problemlər arasında yer almır. Çünki əslində əksər hallarda aydın qərar qəbul etmək

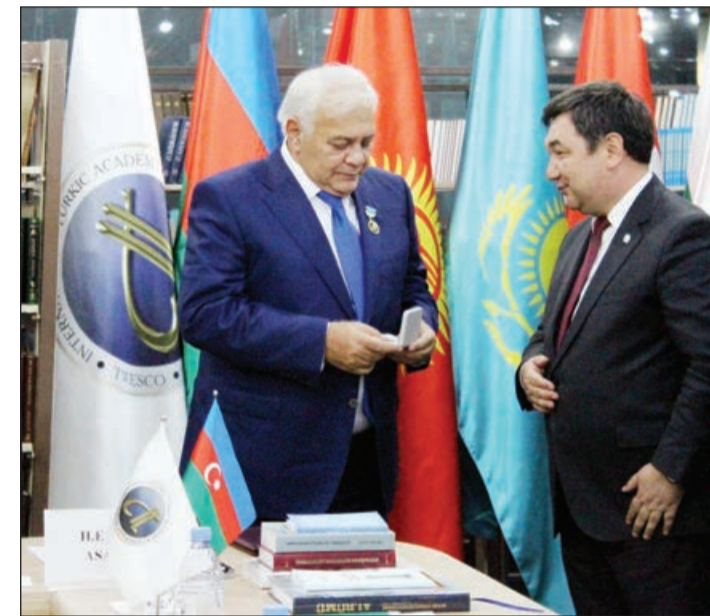
Ardı 3-cü səh.

Azərbaycan Milli Məclisinin Sədri Nur-Sultanda Naxçıvan Sazişinin 10 illiyi ilə bağlı keçirilən "dəyirmi masa"da iştirak edib

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri Oqtay Əsədovun başçılığında parlament nümayəndə heyəti sentyabrın 23-də Qazaxıstan Respublikasının paytaxtı Nur-Sultan şəhərinə səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfər çərçivəsində Oqtay Əsədovun və Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şəntopun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyətləri Beynəlxalq Türk Akademiyasında olub, Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Naxçıvan Sazişinin imzalanmasının 10 illiyi münasibətilə keçirilən "dəyirmi masa"da iştirak ediblər.

"Dəyirmi masa"da Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti Darxan Kudirali bildirdi ki, 2009-cu ildə türkdillil ölkələrin dövlət başçıları arasında qərarı əsasında Azərbaycanın Naxçıvan şəhərində yaradılan akademiyanın əsas məqsədi türk xalqlarının qədim və müasir tarixi, dil, ədəbiyyat və mədəniyyətini, habelə türk mədəniyyətinin bəşər sivilizasiyasına töhfəsini tədqiq etmək, türk dünyasında akademik fəaliyyətin əlaqələndirilməsi həyata keçirməkdir. Bu məqsədlə akademiya türk xalqlarının elmi qurumlarına elm və təhsil məsələsində yardımçı olur, türkdillil ölkələr və xalqların ziyalılarınin təşəbbüslərinə dəstək verir, onları müntəzəm olaraq bir araya gətirir. Akademiyanın prezidenti Azərbaycana və Türkiyəyə türkdillil dövlətlər arasında inteqrasiyaya verdiyi dəstəyə görə təşəkkür edib. O, Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti illi" elan etməsi ilə əlaqədar ötən il UNESCO-nun baş qərarında təşkil olunan beynəlxalq forum çərçivəsində cümhuriyyətin 100 illik yubileyinin qeyd olduğunu vurğulayıb. "Bu il isə "Nəsimi illi" çərçivəsində yə-nə də UNESCO-nun baş qərarında keçirilən forumda böyük sairin 650 illik yubileyi və Naxçıvan Sazişinin 10 illiyi qeyd olunub", - deyir D.Kidirali bildirdi.



Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şəntop türk dünyasının beynəlxalq münasibətlərdə güclü aktora çevrilməsinin vacibliyini və bu prosədə bu il 10 illiyi qeyd olunan Naxçıvan Sazişi ilə qurulan ortaq regional təşkilatların rolunu vurğulayıb. Türk Şurası, TÜRKPA, Beynəlxalq Türk Akademiyası kimi təşkilatların qısa zamanda mühüm işlər gördüyünü deyən M.Şəntop "dəyirmi masa"ya evsahibliyi edən Beynəlxalq Türk Akademiyasının vacib elmi tədqiqatları və elmi ekspedisiyaları təşkil etdiyini, çox sayda kitablar nəşr etdirdiyini söyləyib və bu istiqamətdə fəaliyyətin beynəlxalq səviyədə təşviqinin önəmli olduğunu diqqətə çatdırıb.

Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov Naxçıvan Sazişinin imzalanmasının böyük tarixi hadisə olduğunu deyib və onun türkdillil dövlətlərin əməkdaşlığında yeni bir səhifə açdığını bildirdi. Sədr hazırda türkdillil xalqların inteqrasiyasına xidmət göstərən önəmli təşkilatların - TÜRKPA-nın Baş Katibliyinin və Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun qərarlarının Bakıda yerləşdiyini vurğulayıb. O, son illər Beynəlxalq Türk Akademiyasının fəaliyyətinin xüsusilə nəzərə çarpdığını, yaradıldığı qısa müddət ərzində onun türkdillil xalqların tarixi, mədəni və mənavi irsinin araşdırılmasına və təbliği sahəsində bir sıra uğurları imza atdığını qeyd edib. Parlamentin Sədri əmin olduğunu bil-

dirib ki, akademiya öz fəaliyyəti ilə ümumi dəyərlərimizin qorunmasına və inkişafına hələ çox töhfələr verəcək.

Sonra Oqtay Əsədov və Mustafa Şəntop türkdillil dövlətlər və xalqlar arasında inteqrasiyanın dərinləşdirilməsi, təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın inkişafında xidmətlərinə görə Beynəlxalq Türk Akademiyasının qızıl medalı təqdim olub.

Həmçinin səfər çərçivəsində qonaqlar Beynəlxalq Türk Akademiyasında fəaliyyəti göstərən Türk Muzeyini ziyarət edib və türkologiya sahəsində 50 mindən çox nadir kitabın toplandığı kitabxana ilə tanış olublar.

Xatırladaq ki, Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov Nur-Sultan şəhərində keçiriləcək Avrasiya ölkələri parlament sədrlərinin IV konfransında iştirak edəcək. Tədbirə Avropa və Asiyanın müxtəlif ölkələrinin parlament rəhbərləri və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri dəvət olunub.

"Böyük Avrasiya: Dialog. Etimad. Tərəfdaşlıq" mövzusunda keçiriləcək konfransın əsas məqsədi Avrasiya məkanında əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi üçün Avropa və Asiyanın qanunverici orqanlarının rəhbərləri və parlamentlərarası təşkilatların başçıları arasında bir-başa dialoqun qurulmasıdır.

Səfər çərçivəsində Milli Məclis Sədri Naxçıvan Sazişinin rəhbərləri ilə bir sıra görüşləri də nəzərdə tutulub.

Ələt azad iqtisadi zonasının yaradılması istiqamətində işlər sürətləndirilir

Sentyabrın 23-də Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitələrinin birgə iclası keçirilib.

Milli Məclis Sədri İlham Əliyevin müavini, Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Valeh Ələsgərov iclasa çağıraraq bildirdi ki, gündəliyə "Ələt azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsi daxil edilmişdir.

Valeh Ələsgərov dəyişikliyin mahiyyəti barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, qanuna "Keçid müddəaları" adlı yeni maddənin əlavə edilməsi təklif olunur. Yeni maddəyə görə, bu qanunda nəzərdə tutulmuş ələt zonası səlahiyyətli qurum və onun idarə heyəti formalaşana qədər ələt zonası səlahiyyətli qurumun və idarə heyətinin hüquqlarını



lənə yerinə yetirilməsinə xidmət edəcək. Nəzərdə tutulan ələt zonası ələt iqtisadi zonasının fəaliyyətinin daha səmərəli olmasına və daha da sürətləndirilməsinə nəzərdə tutur.

İclasda çıxış edən deputatlar Vahid Əhmədov, Rüfət Quliyev, Əli Məsimli, Cavid Qurbanov gündəlikdəki məsələ barədə fikirlərini açıqladılar. Bildirildi ki, ümumiyyətlə, ələt iqtisadi zonasının fəaliyyətinə başlanması iqtisadiyyatın inkişafına, o cümlədən ümumi daxili məhsulun artmasına müsbət təsir göstərəcək, neft-dən kənar sahələrin ixrac imkanlarını genişləndirəcək.

Müzakirələrin yekununda "Ələt azad iqtisadi zonası haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə" sənəd Milli Məclis plənari iclasına tövsiyə olundu.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Bakıda "Qafqaz Qartalı - 2019" birgə təlimi başlayıb



Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan Müdafiə nazirlərinin əldə etdikləri razılığa əsasən üç ölkənin xüsusi təyinatlı qüvvələrinin iştirakı ilə Bakıda "Qafqaz Qartalı - 2019" birgə təlimi başlayıb.



Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətində AZƏRTAC-a bildirilib ki, təlimdə hava komponentlərindən də istifadə olunmaqla şərti hədəfin məhv edilməsi, girovların azad olunması,

yaralıların təcili və digər tapşırıqlar yerinə yetiriləcək. Oktyabrın 1-dək davam edəcək təlimə Pakistanın hərbi qulluqçuları müşahidəçi qismində qatılıblar.

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib



"Naxçıvan Hərbi Qarnizonu Qoşunlarının 2019-cu tədris ilinə uzlaşdırma planı"na əsasən Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun artilleriya, reaktiv və tank əleyhi-



bataryaları ilə döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, döyüş tapşırığının icrasına yaxınlaş-

dırılmış şəraitdə keçirilən təlimlərdə əsas məqsəd zabitlərin ixtisas biliklərinin təkmilləşdirilməsinə və bataryaların daim döyüşə hazır olmasına yönəldilib. Planlı və tədricən hədəflərin tam dəqiqliyi ilə məhv edildiyi təlimlərdə qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunub.

Biliyin qiymətləndirilməsi təhsil sahəsinin ayrılmaz tərkib hissəsidir



Əvvəlki 2-ci səh.

Bundan əlavə, biz, Astana Dövlət Qulluğu üzrə Regional Xab tərəfindən dəstəklənən dövlət qulluğu panelini də bu ilki proqrama daxil etmişik. Ümid edirik ki, panel sessiyaları və müzakirələr intellektual baxımdan stimullaşdırıcı və faydalı olacaq.

Biz yeni ideyaların yaranmasında, qarşılıqlı əməkdaşlığın qurulmasında çox maraqlıyıq! Biz buna çərşənbə günü Cambridge Assessment (Kembrid Qiymətləndirmə) ilə tərəfdaşlıq sazişi imzalamaya başlayırıq. Biz təhsildə qiymətləndirmə üsullarının təbiiqlə ilə əlaqədar olan hər bir kəsə əməkdaşlıq etməyə hazırız və bunu səbirsizliklə gözləyirik.

Tərəfdaşlarımız, sponsorlarımız və bütün bizə dəstək olanlarla birgə sizin Bakıya bu gələnizi xoş xatirələrlə zəngin və unudulmaz etməyə çalışmışıq!

Bu həftə burada toplaşan və Bakını yenidən təhsilin qiymətləndirilməsi üzrə müzakirələr mərkəzinə çevirən hər bir kəsə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizdə bu cür nüfuzlu tədbirin təşkilinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Diqqətə çatdırıblar ki, Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının əsas istiqamətləri arasında səriştəyə əsaslanan təhsil məzmununun və yeni təhsil idarəetmə sisteminin yaradılması, ali təhsil müəssisələrinin təhsil-tədqiqat-innovasiya mərkəzlərinə çevrilməsi və yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlanmasının təmin edilməsi, rəqabətqabiliyyətli mütəxəssislər yetişdirilməsi, həmçinin təhsilin beynəlmilləşdirilməsi imkanlarının genişləndirilməsi önəmli məsələlərdir. Son 6 ildə təhsilin keyfiyyətində xeyli irəliləyiş əldə edilmişdir. Öldə olunan nailiyyətlərin gedişatını ölmək üçün Azərbaycan bir sıra beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatlarında iştirak edir. "Progress in International Reading Literacy Study" (PIRLS) - oxu bacarığının inkişafı üzrə beynəlxalq tədqiqatın nəticələrinə görə, azərbaycanlı şagirdlərin 2016-cı ildə oxu bacarıqları 2011-ci ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 462 baldan 472 bal yüksəlib və ya 10 bal artıb.

Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil səviyyəsinin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Son üç ildə 5 yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb göstəricisi 24 faizdən 75 faizə kimi artırıb.

Ölkəmizdəki mərkəzləşdirilmiş təhsil modelinin yüksək səviyyədə şəffaf və rəqabət əldə etməsi baxımından həlledici rolub.

Milli tədris proqramları gələcək əmək bazarının ehtiyaclarını ödəmək, öyrənmənin fərdi rifahına və xoşbəxtliyinə nail olmağa xidmət edir. Bu məqsəd üçün qiymətləndirmə siyasəti əsas aparıcıdır.

Təhsil sistemini dünyada baş verən sürətli dəyişikliklərə uyğunlaşdırmaq əsas istiqamətlərdən biri olmalıdır.

Inanırıq ki, konfrans hamımızın bu sahədə ən yaxşı təcrübəmizi bölüşmək və qarşılaşdığımız ümumi problemləri müzakirə etmək üçün bir platforma olacaq.

Xarici işlər nazirinin müavini, ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev bildirib ki, konfransın gündəmində duran məsələlər, o cümlədən qiymətləndirmə proseslərində texnologiyaların rolu, imtahan proseslərinə aid psixoloji tədqiqatların artırılması, təhsildə müəllimlərin yeni universitetlərin gündəlik işinə bilavasitə təsiridir.

Rektor vurğulayıb ki, təhsildə şəffaf və etibarlı qiymətləndirmə prosesinin inkişafı üçün Azərbaycan mühüm irəliləyişlər əldə edib - sovet dönmindən qalan subyektiv və qərəzli qiymətləndirmə bilik və qabiliyyətləri aydınlaşdıraraq imtahan sistemi ilə əvəz olunub. Məhz bunun nəticəsində ölkədə həm universitetlərin keyfiyyəti, həm də onların məzun etdiyi insan kapitalının səviyyəsi müvafiq şəkildə qalxıb.

ADA Universitetinin təcrübəsi ilə bölüşən Hafiz Paşayev deyib ki, rəhbərlik etdiyi ali təhsil ocağı ölkədə bakalavr proqramlarına qəbulda beynəlxalq SAT imtahanının nəticələrinə nəzər alan ilk universitet idi. SAT nəticələri ADA-nın ərizə qəbulu prosesində tələb olunan digər sənədlər və daxili müsahibə mərhələsinin nəticələri ilə birgə nəzərə alınır. Hazırda bu təcrübədən ölkənin digər universitetlərinə də istifadə olunur.

Hafiz Paşayev diqqətə çatdırıb ki, ADA Universiteti davamlı olaraq Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə işləyərək ölkədə imtahan sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün yeni yollar və üsullar üzərində çalışır. Buna misal kimi, imtahanlar zamanı istifadə olunan sualların abituriyentlərin mənfi və tənzid düşüncə tərzini yoxlamağa istiqamətləndirildiyini göstərmək olar. Beləliklə, tələbələr əzbərlilikdən uzaqlaşaraq təhlil və tənzid kimi vacib qabiliyyətləri inkişaf etdirirlər. Bundan əlavə, ADA Universiteti ölkədə ilk dəfə olaraq orta məktəbin əhəmiyyətini vurğulamaq məqsədilə pilot layihəsi çərçivəsində ali təhsilə qəbul imtahanlarını orta təhsildən məzun imtahanlarının nəticələri ilə birləşdirdi. Belə ki, bu ildən fəaliyyətə başlayan ADA Məktəbinin məzunları ADA Universitetinin bakalavr pilləsinə məktəbin yekun daxili orta bal qiymətləndirmə sistemi (Cumulative Grade Point Average) əsasında qəbul olunacaqlar. Hafiz Paşayev bu yeniliyin də ölkənin təhsil sistemində müsbət meylləri gətirəcəyinə inandığını dedi və bildirdi ki, ADA Universiteti dataya əsaslanan təhsil nəticəsində qəbul prosesini daha da təkmilləşdirmək üçün Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə əməkdaşlıqda humanitar və texniki elmlər üzrə bilikləri qiymətləndirəcək vahid imtahanın institusional həlli yollarını axtaracaq. Bu da məktəbləri əlavə müəllimlə məşğul olmaq zərurətindən azad edəcək.

Orta məktəb mühitinin vacibliyini diqqətə çatdıran rektor Hafiz Paşayev vurğuladı ki, sinif mühtiti təf şagirdlərə bilik və bacarıq vermək üçün vəh, həm də vətəndaş hazırlayan mühit kimi ləbuddür.

ADA Universitetinin rektoru konfrans müzakirələrinin nəticələrinin dünyanın

hər yerində təhsilin keyfiyyətinin qaldırılmasına xidmət edəcəyinə inamını bildirib.

Açılış mərasimində Kolumbiya Universitetindən (ABS) Amra Sabik-Ei Rayessin videomüraciəti təqdim olunub. Müraciətdə Amra Sabik-Ei Rayess 2018-ci ildə ABS dövlət departamenti və Azərbaycan Təhsil Nazirliyi tərəfindən ölkəmizə işə dəvət edildiyini xatırlayaraq deyib: "Bu, Azərbaycanın təhsil sistemi, onun imkanları və qarşılaşdığı çətinliklərini öyrənməyim üçün böyük fürsət oldu. Uzun illər araşdırdığım sistemlərdən fərqli olaraq, Azərbaycan təhsilin testlə yoxlanılması sahəsində nəzərəcarpan addımlar atıb və digər ölkələrə bundan nümunə götürə bilər. Dövlət İmtahan Mərkəzi (DIM) publik hüquqi şəxs kimi Azərbaycanda təhsil sahəsində standartlaşdırılmış test imtahanlarının keçirilməsinə məsulyyət daşıyır və təhsildə hərəkətliyyəti ictimai inamın yenedir qurulmasında aparıcı rol oynayıb. Azərbaycanda gələndə verdiyim ilk sual DIM-in bunu necə etməsi haqqında olmuşdu. Cavab isə belə idi: DIM subyektiv təsiri minimuma endirmək üçün texnologiyaların tətbiqindən geniş istifadə edir. DIM, eyni zamanda, "Educational Testing Services", UNESCO və digər beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığı genişləndirib. Bu, Azərbaycan tələbələrini DIM tərəfindən aparılan test imtahanlarını legitimliyinə olan inamının bərpasına kömək edib. DIM ali təhsildə test üsulunun obyektivliyi və şəffaflığını təkmilləşdirilməsi ilə yanaşı, 2012-ci ildən bəri orta məktəblərdə buraxılış imtahanlarını da standartlaşdırılmış test üsulu üzrə keçirməyə başlayıb. Səzə maraqlı ola bilər ki, onları işlərin inkişafı üçün nə vadar etdi? 2012-ci ilə qədər məktəblərdə ilk sıralarda olan şagirdlər ali məktəblərə qəbul imtahanlarında heç də həmişə yüksək nəticə göstərmirdilər. İlk baxışdan orta məktəblərdə test üsulu qiymətləndirmənin tətbiqi bir qədər subyektiv görünür. Ancaq DIM buraxılış imtahanlarını keçirməyə başlayandan sonra şagirdlərin həmin imtahanlardakı nəticələri ali məktəblərə qəbul imtahanlarında göstərdikləri nəticələrlə uyğunluq təşkil etməyə başladı. Belkə də ən mühüm məqam odur ki, DIM-in təcrübəsi və faktlarla əsaslanan yanaşma təbiiqlə etməsi, əksəriyyət tərəfindən etibarlı və obyektiv hesab edilməyən standartlaşdırılmış test imtahanlarına ictimai etimadın bərpa olunmasını sürətləndirib. Bu isə öz növbəsində, illər keçdikcə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün müraciətçilərin sayının artmasına, eləcə də kənd yerlərində aztəminatlı və məcburi köçkünlər ailələrindən olan şagirdlərin ali təhsil almaları istiqamətində geniş imkanlara yol açdı. Standartlaşdırılmış test imtahanına ictimai inamın bərpa olunması isə test imtahanlarına hazırlıq sənayesi yaranıb və bu, Azərbaycan müəllimlərinin iş imkanlarını genişləndirib.

Burada Azərbaycanla bağlı ən mühüm məsələ isə budur: DIM tənzidli siyasitiradının istənilən növ məntiqi transformasiyada necə mühüm rol oynadığını bizə öz gördüyü işlərlə sübut etdi.

Azərbaycanın inkişaf yolu təhsildə rühlandırıcı və transformasiyalı tarixçələrin mövcud olduğunu bizə öyrədir. Azərbaycanın standartlaşdırılmış test təcrübələrinin transformasiyasında əldə etdiyi uğurun şahidi olducaq ümid edirik ki, ölkə millətinin təhsili və iqtisadiyyatı arasında daha geniş əlaqəni uğurla inkişaf etdirəcək.

Konfransda Böyük Britaniyanın Durham Universitetinin professoru Piter Tims "İlkin qiymətləndirmənin üstünlüyü: ibtidai təhsildə potensialın və inkişafın ölçülməsi" mövzusunda əsas maruzə ilə çıxış edib. O, mürəzəndə ilkin təhsildə bilik və bacarıqların səmərəli qiymətləndirilməsi təşkil etməyin zərurətini bildirib. Qeyd edib ki, təhsil proqramlarını indikindən daha qətiyyətli şəkildə tərtib etməklə fərdi problemlər yaranmıyşından əvvəl onları müəyyənləşdirər aradan qaldırmaq mümkündür. Növbəti il ikinci bir qiymətləndirmənin aparılması daha ciddi şəkildə tələbələrini xüsusi ehtiyaclarının müəyyən edilməsinə, onların il ərzində şagird, məktəb və ölkə səviyyəsində hesab, oxu, sosial və fiziki inkişaf sahələri üzrə inkişaf səviyyələrini ölçməyə kömək edəcək. Yeterli səviyyəyə olmayan TIMSS (Riyaziyyat və Təbiət Elmləri üzrə Beynəlxalq Qiymətləndirmə Proqramı) və PISA (Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi Proqramı) kimi təhsil nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi tədqiqatlarına güvənməkdənsə, ilkin qiymətləndirmənin düzgün aparılması bütün təhsil sistemlərinin təsirinə dəyərləndirilməsi üçün təməl rolunu oynayacaq.

Piter Timsin fikrinə, dünyada təhsil sahəsində yüzlərlə ilkin qiymətləndirmənin fəaliyyət göstərdiyi bir dövmdə niyə bu sahədə böyük irəliləyişləri görmədiyimizi aydınlaşdırmaq ağılabatdır. Cavab isə budur ki, qarşılaşdığımız çətinliklər son dərəcə ciddidir. Bunların sırasında bir neçə əsas olan aşağıdakılardır: uşaqların diqqət yayınıqlığı (qısa konsentrasiyası dövrü), onların çoxunun ilkin təhsilə başlayarkən oxuya və yazma bilməməsi, müvafiq məktəbəqədər tədris planının olmaması, cavabdehlik üzrə testin mənfii nəticələri və uşaqların bilik və bacarıqlarının ibtidai təhsil üzrə ekspertlər tərəfindən dəyərləndirilməsinə qarşı geniş yayılmış narazılıq.

Bu yaşda qısa, lakin daha əhatəli qiymətləndirmə aparılmalıdır. Bu qiymətləndirməni aparın şəxsin kimliyindən asılı olmayaraq prosesin eyni nəticələri olmalı, həm də müxtəlif dillər və mədəniyyətlərlə müqayisə edilə bilən olmalıdır. Həmin qiymətləndirmə prosesi müəllimlərin də rəğbətini qazanmalıdır. Bu məqsədə tam nail olunmasa belə, bu qiymətləndirmə nəyin üzərində çalışılmalı olduğunu nümayiş etdirir.

Piter Tims irəliləşdiriyi fikirləri konkret nümunələrlə əsaslandırılıb.

Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyasının "Qiymətləndirmə və qərarvermə: fərdi və institusional həll yolları" mövzusunda 45-ci illik beynəlxalq konfrans sessiyaları davam edib.

Konfrans çərçivəsində "İbtidai təhsildə test", "Dilin qiymətləndirilməsi", "Qiymətləndirmə sistemləri", "Sinif qiymətləndirməsi", "Qiymətləndirmə fəlsəfələri" mövzularında sessiyalar keçirilib.



Sessiyalarda çıxış edənler mövzularla bağlı aparıcıları araşdırmalardan və təmsil etdikləri ölkələrin təcrübəsindən danışıblar.

Niderlandın Cito təhsilin ölçülməsi institutundan Frans Kleintjes təlim nəticələrini artırmaq üçün şagirdlərin monitorinq sisteminin Kürasaoda tətbiqindən danışıb.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları Məhəmməd Adıgözəlov və İlahə Gülləliyeva "5-6 yaşlı uşaqların intellektual inkişaf səviyyəsini müəyyənləşdirmək üçün testin hazırlanması" mövzusunda çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, praktik psixoloqlar üçün metodik ədəbiyyatın əksəriyyətində çox vaxt düzgün sınaqdan keçirilməmiş alətlər yer alır. Digər tərəfdən, bezi mütəxəssislər və məktəblər uşaqlara diaqnoz qoymaq üçün xarici norma və standartları tətbiq edirlər.

Diqqətə çatdırılıb ki, tədqiqat zamanı mövcud zəka testləri nəzəri və metodoloji təhlil edilənd, məktəbdə uşaqların psixoloji problemlərinə aydınlıq gətirməyə çalışılıb. Araşdırma zamanı məktəb yaş çatmamış uşaqların zehni inkişafının ümumi qəbul edilmiş quruluşundan, intellektual inkişaf səviyyəsinin hər tərəfli diaqnozu üçün metodologiyadan, valideynlər və müəllimlər üçün ayrıca anketlərdən istifadə edilənd, sosial-psixoloji amillər nəzərə alınır.

"Dil biliklərinin qiymətləndirilməsi" sessiyasında qiymətləndirmədə və rəqabət sahəsində istifadə olunan dilin araşdırılması, global miqyasda ingilis dili və Çin dili standartlarının müqayisəli təhlili istiqamətində müzakirələr aparılıb. Həmçinin sessiyada Kembrid Qiymətləndirmə departamentindən Daniel Broker və Dövlət İmtahan Mərkəzindən Vəli Hüseyn "Qiymətləndirmə və qərar qəbulu: ingilis dilinin qiymətləndirilməsi üzrə Kembrid və Azərbaycan arasında bilik mübadiləsi və əməkdaşlıq" mövzusunda təqdimat ediblər.

"Qiymətləndirmə sistemləri" sessiyasında Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşı Pərviz Kazımov "Fərdi, institusional və ümummilli qərar qəbulu üçün inteqrasiya olunmuş qiymətləndirmə sistemi ilə əldə edilən məlumatlardan səmərəli istifadə yolları" mövzusunda maruzə ilə çıxış edib. Qeyd olunub ki, Dövlət İmtahan Mərkəzi orib məktəblərin buraxılış imtahanları, universitetlərə qəbul, habelə dövlət qulluquna namizədlərin seçimi daxil olmaqla kompleks qiymətləndirmə sistemini idarə edir. Qurumun fəaliyyətinin ilk mərhələlərində mərkəzləşdirilmiş imtahan sisteminin yeganə məqsədi universitetlər üçün tələbələrini qərəzsiz seçilməsinin təmin etmək olsa da, sonradan fərdi və institusional qərar qəbulu üçün nəhəng məlumat istehsalı platformasına çevriləcək texniki və tədqiqat potensialını artırır. Platforma namizədlər və təşkilatlar daxil olmaqla bütün maraqlı tərəflərin tələbələrini uyğunlaşdırmaq üçün hazırlanıb. Çeviklik, texnologiyaya əsaslanan dizayn və elmi yanaşma, sis-

temin fasiləsiz və bəzən fərdi və institusional potensialın artırılmasına yönəlməmiş müsbət dəyişikliklərin və yeniliklərin hərəkətverici qüvvəsi kimi çıxış etməsinə imkan verir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən idarə olunan mütəxəssislər və müəllimlər bəbəksini müxtəlif qiymətləndirmə vasitələrini inkişaf etdirir, təhsil müəssisələrinin, dövlət qurumlarının və şəxslərin xüsusi tələblərinə uyğun olaraq qiymətləndirmə proseslərini idarə edir. 2016-cı ildən Dövlət İmtahan Mərkəzi dövlət qulluquna namizədlərin seçilməsini idarə etməyə başlayıb. Bu, ali təhsil səviyyəsində qiymətləndirmənin təsdiqlənməsi və universitet təhsilinin real karyera tələbləri ilə uzlaşdırılması üçün yeni perspektiv açıb.

"Sinif qiymətləndirməsi" sessiyasında Azərbaycan Müəllim İnkişaf Mərkəzinin direktoru müavini Xədicə Cəfərova "Sinif qiymətləndirmələrindən istifadə etməklə tədris haqqında əsaslandırılmış qərar qəbulu" mövzusunda çıxış edib. Diqqətə çatdırılıb ki, yeni qiymətləndirmə sistemini menimsəmək və faydalarını artırmaq üçün dəqiq konsepsiya hazırlanmalıdır. Bu sənəd sinif qiymətləndirmələrinə konseptual səviyyədə baxır və tədris praktikasının təkmilləşdirilməsi məqsədilə qərar verməkdə rolunu təhlil edir. Beləliklə, diaqnostik və formativ qiymətləndirmələrə dinamik baxılır (məlumatların toplanması, təfsiri və bundan sonra nə ediləcəyi barədə qərar); summativ qiymətləndirməyə statik baxılır (tələbənin akademik fəaliyyətinin vahid, dövlət standartları və s. baxımından qiymətləndirilməsi).

"Qiymətləndirmə fəlsəfələri" sessiyasında toxunulan problemlərdən biri "IQ testlərində məntiq sualları nə qədər məntiqlidir?" mövzusu olub. Bu barədə çıxış edən ADA Universitetindən Yaqub Əliyev sualların determinist (bilik və bacarıqlar əsasında həll edilə bilən) və ehtimal olunan (şansın olması ilə həll edilə bilən) növlərinə diqqət qətkib. Bildirib ki, şans elementləri olan məntiq suallarında qəbul və ya buraxılış imtahanlarında, işə qəbul testlərində istifadə etmək düzgün deyil.

Günün davamında "Qiymətləndirmənin yoxlanılması sistemləri", "Qiymətləndirmənin tərtib olunması", "İbtidai təhsildə test", "Müəllimlərin sertifikatlaşdırılması", "Qərar qəbulətmə" mövzularında sessiyalar keçirilib.

Bakı Avropa Liseyinin direktoru Zülfiyyə Veysova "Müəllim standartları rubrikaları əsasında müəllim peşəsi inkişafının müəyyənləşdirilməsi" mövzusunda maruzə edib. O, 2014-2015-ci illərdə Azərbaycanda ilk dəfə olaraq müəllim standartları hazırladığını xatırladıb. Diqqətə çatdırılıb ki, hər alt standartlara əlaqəli rubrikalar müəllimlərə peşəkar inkişafını dörd səviyyəyə görə qiymətləndirməyə imkan verir: az təcrübəli, təcrübəli, peşəkar və lider. Rubrikalardan istifadə edərək müəllimlər karyera pillələrində təcrübələrini qiymətləndirmək və həmkarlarından rəy almaq üçün əsas sahələri müəyyən edə bildilər. Tədqiqat göstərdi ki, hazırlanmış rubrikalardan həm müəllim peşəsi səviyyəsinin qiymətləndirilməsi, həm də peşəkar inkişaf ehtiyaclarını müəyyən etmək, müəllimlərin məktəb rəhbərliyi və ya hökumət tərəfindən dəstəklənə biləcəyi ən vacib sahələri aydınlaşdırmaq üçün istifadə edilə bilər.

Sessiyalarda "Dəyişən məlumatlar: qiymətləndirmələrin qiymətləndirilməsi üçün çərçivə", "Avtomatik qiymətləndirmə sistemini necə dəyərləndirmək olar?", "İmtahan dair RCEC təşkilatının dəyərləndirmə sistemi", "Yüksək səviyyə üçün çoxmərhələli testin hazırlanması və inkişafı", "PISA 2021 və ondan kənarda: yaradıcı düşüncə üçün innovativ təlim və qiymətləndirmə hərəllərinin dizaynı və inkişafı", "Oxu üzrə birinci sinif skrining testi üçün predmetlər hazırlanması: baza testi", "Kompüterləşdirilmiş sənədi əsaslı qiymətləndirmədə fərqli test kontekstinin rolu" və digər mövzularda maruzələr dinlənilib.

Konfransın işqıldandırılmasında AZƏRTAC Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi media tərəfdaşdır. IAEA-nın üzvü olan Dövlət İmtahan Mərkəzi bu təşkilatın keçirdiyi tədbirlərdə mütəmadi iştirak edir. IAEA 1975-ci ildən başlayaraq hər il bu cür konfranslar keçirir. Azərbaycan hələ 2007-ci ildə MDB ölkələri arasında IAEA tərəfindən belə bir konfrans keçirilib ilk ölkə olub.

IAEA 2019 beynəlxalq konfrans sentyabrın 27-dək davam edəcək.

Peşə təhsili sahəsində islahatlar davam edir

Bu gün peşə təhsili ölkəmizin təhsil siyasətində əsas prioritetlərdən biridir. Məhz peşə təhsili bütün seqmentlər üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanmasını təmin edilməsində aparıcı rol malikdir. Peşə təhsili sisteminin yenidən qurulması, bu sahədə çevik idarəetmənin təmin edilməsi məqsədilə son illərdə 24 ixtisaslaşmış peşə təhsili mərkəzi yaradılıb.

Mühəndis-pedaqoji heyətin diaqnostik qiymətləndirilməsinə və əməkhaqqının artırılmasına başlanılıb, müəllimlərin və istehsalat təlimi ustalarının bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılıb, onların həftəlik dərslər yükü norması 1,5 dəfə, aylıq vəziyyəti orta hesabla 2 dəfə artırılıb. Bu istiqamətdə tədbirlər cari ildə davam etdirilməkdədir.

Avropa İttifaqının dəstəyi ilə 4 layihənin icrasına başlanılıb. Gəncə, Qəbələ, Qax, İsmayılı və Bərdə rayonlarında peşə təhsili müəssisələrində infrastrukturun müasirləşdirilməsi, yeni kurikulumların hazırlanması və mühəndis-pedaqoji heyət üçün təlimlərin təşkili ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

Sənaye və innovasiyalar üzrə ixtisaslaşan müasir peşə təhsili mərkəzi

Koreya İqtisadi İnkişaf və Əməkdaşlıq Fondu ilə imzalanan Kredit Sazışına əsasən Bakı şəhərində sənaye və innovasiyalar üzrə ixtisaslaşan müasir peşə təhsili mərkəzi istifadəyə verilib və cari tədris ilindən fəaliyyətə başlayıb. Bu təhsil kompleksi əsas tədris binası, 2 emalatxana, yataqxana, idman meydançası və digər zəruri infrastrukturunu özündə ehtiva edir. Artıq Koreyadan 809 adda 4089 sayda ən müasir avadanlıqlar gətirilərək quraşdırılıb. Tədris prosesinin Koreya təhsil standart-

ları əsasında təşkil məqsədilə koreyalı və yerli mütəxəssislər tərəfindən özəl sektor da cəlb edilmək üçün kurikulum və tədris vəsaitləri hazırlanıb. Mərkəzdə mexanika, elektronika, elektrik mühəndisliyi, sənayedə quraşdırma işləri, tikinti, informasiya texnologiyaları, avtomobil və avtomatlaşdırma olmaqla 8 istiqamət üzrə kadrlar hazırlanacaq. Mərkəzdə fəaliyyət göstərəcək 26 ixtisaslı mütəxəssis seçiləcək. Koreyada 3 aylıq təlim keçirməsi təmin ediləcək. Cari tədris ilində mərkəzdə 400 tələbə təhsil alacaq. Növbəti tədris ilindən etibarən qəbul planının artırılması və qısamüddətli kursların tətbiqi nəticəsində tələbə sayının 1000 nəfərə çatdırılması planlaşdırılıb.

Rəqabətqabiliyyətli kadrların hazırlığı

Rəqabətqabiliyyətli kadrların hazırlığını həyata keçirəcək bu mərkəz Sumqayıt Texnologiyalar Parkı, "Huawei", "Mitsubishi", "EduMedia", "Subaru", "Optimal Electronics", "Tech Academy", "Honda", "Hyundai", "Helind", "Mazda", "Azadunet", "Toyota Azərbaycan", "Mars Academy", "Turox Aero Technologies" kimi aparıcı sənaye müəssisələri və şirkətlərlə əməkdaşlıq əlaqələri yaradıb və memorandum imzalayıb. Yeni qəbul olunan "Ümumi təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qa-

nununa əsasən, təhsilalanların peşə seçiminə və əmək fəaliyyətinə hazırlanması məqsədilə ümumtəhsil müəssisələrində peşəyönümlü xidmətinin təşkil edilməsi nəzərdə tutulub. Bununla əlaqədar məzunların əmək bazarının ehtiyaclarına uyğun hazırlanması və məşğulluğunun təmin edilməsi məqsədilə ümumtəhsil müəssisələrinin X-XI siniflərində peşə təmayüllü siniflər fəaliyyətə başlayıb. İlk olaraq Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şirvan şəhərlərində, Abşeron, Masallı, Cəlilabad, Xaçmaz, Salyan, Biləsuvar, Şəki, Qusar, Şəmkir və Sabirabad rayonlarında ümumilikdə 20 ümumtəhsil müəssisəsində peşə təmayüllü siniflərinin yaradılmasına başlanılıb. Həmin təhsil müəssisələrində işə xidməti, kənd təsərrüfatı, inşaat və meşəçilik sahələri üzrə zəruri infrastruktur və təcrübə sahələri yaradılıb, tədris planları, müvafiq resurslar, dərslər moduluları hazırlanıb. Peşə təmayüllü üzrə təhsil alan şagirdlər təhsil başa vurduqdan sonra tam orta təhsil haqqında sənədə yanaşı, öyrəndikləri peşə üzrə təhsil sənədi də əldə edəcəklər ki, bu da həmin sənədə əsasən onların əmək fəaliyyətinə başlamasına imkan verəcək.

Xeyalə MURADLI, "Azərbaycan"



Elmar MƏMMƏDYAROV: “Sülh danışıqlarının gələcəyi beynəlxalq birliyin, o cümlədən İslam ümmətinin qətiyyətindən asılıdır”

Sentyabrın 23-də Nyu Yorkda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İÖT) Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü üzrə Kontakt Qrupunun dördüncü iclası keçirilib.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov iclasda çıxış edib. Nazir qeyd edib ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında münasibətə baş qaldırandan bəri İÖT Azərbaycanı qarşı təcavüzü pisləyərək Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığını təsdiqləyən, o cümlədən Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş ərazilərdən dərhal, qeyd-şərtsiz və tamamilə çıxarılmasını tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874, 884 sayılı qətnamələrinə yerinə yetirməyə çağıraraq prinsiplərinə əsaslanaraq qətiyyətli mövqeyi nümayiş etdirir.

Azərbaycanın haqlı mövqeyi ilə həmrəylik nümayiş etdirdiklərinə və ona dəstək olduqlarına görə İÖT üzv dövlətlərinə minnətdarlığını bildirmiş nazir deyib: “Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın 2019-cu il avqustun 5-də işğal altındakı ərazilərə qanunsuz səfəri zamanı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsini -

Dağlıq Qarabağı Ermənistan ərazisi kimi elan edən məsuliyyətsiz bəyanatı ilə əlaqədar ciddi narahatlığımızı ifadə edirik və bunu qəti şəkildə pisləyirik. Çıxışında N.Paşinyan günahsız insanların beynəlxalq səviyyədə sənədləşdirilmiş qətlərinə, bir milyondan çox azərbaycanlı mülki əhəlinin etnik təmizləməyə məruz qalmasına və məcburi köçkünlərin öz evlərinə geri qayıtmaq hüquqlarından məhrum olmasına səbəb olan münasibətin nəticələrini məmnunluqla dilə gətirib. O, həmçinin ATƏT-in Minsk qrupunun himayəsi altında aparılan danışıqların məqsədini “müharibənin... nəticələrini qorumaq” kimi səciylənərək dirəyə utanmazcasına təhrif edib. Bu addım Ermənistan hökumətinin müxtəlif üzvləri tərəfindən səsləndirilən “bir qarış torpaqın” da Azərbaycanı qaytarılmaması və “yeni ərazilər üçün yeni müharibə” kimi təxribatçı bəyanatların, habelə etnik təmizləməyə məruz qalmış Azərbaycan ərazilərinə erməni sakinlərinin məskunlaşdırılması və işğal olunmuş ərazilərin təbii sərvətlərini qeyri-qanuni istismar edən Ermənistan tərəfindən aparılan fəaliyyətin davamı kimi atılıb. Onların son təxribatçı bəyanatları və hərəkətləri sübut edir ki, Ermənistanın hazırkı hökuməti beynəlxalq hüquq normaları və prinsiplərini kobud şəkildə pozulması kimi məsuliyyətsiz yolu davam etdirir”.

ATƏT çərçivəsində aparılan vasitəçilik səylərinin bugüncədə heç bir nəticə vermədiyini təəssüflə vurğulayan nazir bildirib ki, atəşkes rejiminə baxmayaraq, Ermənistan Azərbaycanın cəbhə xətti boyunca yerləşən şəhər və kəndlərinə, Azərbaycan hərbiçilərinin və mülki şəxslərin öldürülməsi və yaralanması ilə nəticələnən hücumları davam etdirir. İşğalçı ölkə danışıqlar prosesini ləngitmək və həll yolundan qaçmaq üçün hər fürsətdən yararlanır. Beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistan hökumətinə münasibəti uzaqlaşdırmaq üçün hər hansı bir fürsət verməməlidir. Ermənistan məsuliyyətsiz davranışı fonunda sülh danışıqlarının gələcəyi, dərin narahatlıq doğuran bu məsələ beynəlxalq birliyin, o cümlədən İslam ümmətinin qətiyyətindən asılıdır.

“Bu xüsusda, biz İÖT üzv dövlətlərinin Ermənistanı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əməl etməklə effektiv siyasi və iqtisadi tədbirlər görəcəyini gözləyirik. İÖT-in Ermənistanın Azərbaycanı qarşı təcavüzü üzrə Kontakt Qrupuna üzv dövlətlər tərəfindən münasibətə baş qaldırılması və bu istiqamətdə əməli addımların atılması üçün faydalı bir mexanizim olaraq böyük əhəmiyyət verir və bütün üzv dövlətləri qrupun işinə töhfə verməyə çağırırıq”, - deyir E.Məmmədov bildirir.

Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri ilə görüşüb

Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədovun Nyu Yorkda ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri ilə görüşü keçirilib. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətinin həlli üzrə aparılan danışıqlar, eləcə də münasibə zonasında

veziyyətlə və ümumilikdə münasibətin tənziqlənməsi üzrə həmsədrlərin gələcək fəaliyyət planları və perspektivləri müzakirə edilib.

veziyyətlə və ümumilikdə münasibətin tənziqlənməsi üzrə həmsədrlərin gələcək fəaliyyət planları və perspektivləri müzakirə edilib.

Yollar qısalır, xərc azalır, gəlir artır

Prezident İlham Əliyevin global miqyaslı təşəbbüsləri ilə Azərbaycan regionun mərkəzi qovşağına çevrilib



Əvvəlki 1-ci sahə.

Əlverişli geostrateji mövqeyə malik olan Azərbaycanın tranzit daşımaları sahəsində potensialından daha geniş və səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə Prezident İlham Əliyevin 21 oktyabr 2015-ci il tarixli fərmanı ilə yaradılan Tranzit Yükdəşimələr üzrə Koordinasiya Şurası tərəfindən ölkəmizin ərazisindən keçən tranzit dəhlizlərin rəqabət qabiliyyətinin və səmərəliliyinin artırılması, yükdəşimələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir. Bu gün artıq mövcud neqliyyat-tranzit imkanları Azərbaycanın iqtisadi dividendlər qazandırmaqdadır.

Tranzit Yükdəşimələr üzrə Koordinasiya Şurasının sədri Şahin Mustafayev vurğulayıb ki, bu ilin birinci yarısında da ölkənin neqliyyat-tranzit imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilib. Bu ilin 6 ayında ölkə ərazisindən 4,1 milyon ton tranzit yük daşınıb. Bu dövr ərzində “Şimal-Cənub neqliyyat dəhlizi” ilə daşınan yüklərin həcmində 63 faiz artım müşahidə olunub, 131 min ton yük daşınıb. “Şimal-Qərb” və “Şərq-Qərb” neqliyyat dəhlizləri üzrə daşınan yüklərin həcmində

de əhəmiyyətli dərəcədə artım qeydə alınıb. Belə ki, 6 ayda “Şimal-Qərb neqliyyat dəhlizi” ilə daşınan ümumi tranzit yükün həcmi 70 faiz artaraq 829 min ton təşkil edib. “Şərq-Qərb neqliyyat dəhlizi” ilə daşınan qeyri-neft məhsullarının həcmi isə 42,8 faiz artaraq 795 min ton olub. Bu il aprelin 25-27-də Çin Xalq Respublikasının paytaxtı Pekində keçirilən “Bir kəmə, bir yol” II Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumunda çıxış edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycan neqliyyat-tranzit imkanları və bu istiqamətdə reallaşdırılan layihələrin dəyərlərini diqqətə çatdıraraq vurğulayıb ki, Azərbaycan dövləti müasir neqliyyat və logistika infrastrukturunu yaratmaqda yalnız ölkəni mühüm neqliyyat mərkəzinə çevirməyib, eyni zamanda “Şərq-Qərb” və “Şimal-Cənub” dəhlizləri layihələrində iştirak edən dövlətlər arasında əməkdaşlığa töhfə verib: “Beynəlxalq neqliyyat layihələri ölkələr və xalqlar arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü neqliyyat sahəsində yeni imkanlar açmaqla yanaşı, ticarəti, turizmi, xalqlar arasında təmasları təşviq edir və Avrasiya məkanında sabitliyin, təhlükəsizliyin və sülhün bərqərar olmasına xidmət göstərir”.

Azərbaycan Çinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünü dəstəkləyən ilk ölkələrdən biridir. Prezident İlham Əliyev də vurğulayıb ki, bu layihə yalnız neqliyyat bağlılığını təmin etmir, həmçinin müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirir, dialoq və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir və beynəlxalq ticarət üçün yeni imkanlar yaradır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Çin “İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılmasının birgə təşviqinə dair anlaşma memorandumu imzalayıb və müasir neqliyyat infrastrukturunu yaradılması ölkəmizin prioritetləri sırasındadır.

Əgər diqqət etsək görürük ki, artıq Azərbaycan neqliyyat sahəsi ilə bağlı çox yaxşı nəticələr əldə edib. Prezident İlham Əliyevin “Şərq-Qərb beynəlxalq neqliyyat dəhlizi”nin uğurlu fəaliyyəti üçün keçirdiyi görüşlər, imzaladığı sazişlər ölkəmizə həm siyasi, həm də iqtisadi dividendlər qazandırır. Ötən il dövlət başçısının Türkmənistan dövlət səfəri çərçivəsində imzalanan 21 sənədin 9-unun məhz neqliyyat sektoruna aid olması bunu bir daha təsdiqləyir. Onu da əlavə edək ki, Türkmənistanla əldə edilmiş razılaşma digər Orta Asiya ölkələri, Öfqanıstan üçün də real

imkanlar yaradacaq. Belə ki, bu ölkələr öz yüklərini Türkmənistanla keçirməklə Azərbaycan ərazisindən “Şərq-Qərb” beynəlxalq dəhlizi ilə dünya bazarlarına çıxarmaq imkanını qazanacaqlar. Artıq Öfqanıstandan yüklər Türkmənistan ərazisindən Azərbaycana, ondan sonra da Qərb istiqamətinə getməyə başlayıb.

Bir sözlə, Prezident İlham Əliyevin global miqyaslı təşəbbüsləri, həyata keçirdiyi siyasət Azərbaycanın qarşısındakı illərdə də dayanıqlı inkişafı ölməz zəmin yaradır. Əminliklə demək olar ki, dövlət başçısının Azərbaycanın neqliyyat infrastrukturunu müasir dünya standartlarına uyğunlaşdırılması, tranzit potensialının daha da artırılması ilə bağlı həyata keçirdiyi dövlət siyasəti və global miqyaslı təşəbbüsləri ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına əsaslı töhfə verir.

Yeni iqtisadi şəraitdə sistemli islahatların böyük əzm və qətiyyətlə həyata keçirilməsi qarşıya qoyulmuş hədəf - Azərbaycanı dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrindən birinə çevrilmək məqsədinə doğru inamla aparır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
“Azərbaycan”

Sinxua: “Çin və Azərbaycan əməkdaşlığının möhkəmləndiriləcəyini vəd edirlər”

Çin kütləvi informasiya vasitələri Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağı Daimi Komitəsinin sədri Li Caşunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərini diqqətdə saxlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkənin əsas media qurumlarından milli xəbər agentliyi Sinxua, Çin Mərkəzi Televiziya (CCTV), rəsmi “Renmin Ribao” qəzeti, digər populyar xəbər saytları mövzu ilə bağlı çin, ingilis və rus dillərində dəfələrlə reportajlar və xəbərlər, geniş məqalələr hazırlayıblar.

Sinxua agentliyinin “Diqqət mərkəzində: Çin və Azərbaycan əməkdaşlığının möhkəmləndiriləcəyini vəd edirlər” başlıqlı reportajında Prezident İlham Əliyevin Çin qanunverici orqanının rəhbəri Li Caşu ilə görüşündə iki ölkə arasında münasibətlərin sürətlə inkişafı ilə bağlı səsləndirilən fikirləri geniş yer verilib.

Reportajda həmçinin nümayəndə heyətinin - Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov və Baş Nazir Novruz Məmmədov ilə görüşlərindən, Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını və Şəhidlər xiyabanını ziyarətindən, Heydər Əliyev Mərkəzi və xalça muzeyi ilə tanışlıqından söz açılır. Çin KİV-in mövzu ilə bağlı materiallarında Li Caşunun sözlərinə istinadla qeyd olunur ki, Çin nümayəndə heyətinin



Bakiya səfəri dövlət başçılarının Azərbaycan ilə Çin arasında münasibətlərin inkişafı ilə bağlı əldə etdiyi razılaşmaların icrasına və qanunverici orqanlar arasında əməkdaşlığın dərinləşməsinə dəstək məqsədi daşıyır.

Li Caşunun “Hər bir ölkənin nadir tarixi, milli şəraiti və mədəniyyəti var. Ona görə də fərqli sivilizasiyalar harmoniyalı şəkildə yaşamaqlı və

bir-birindən öyrənməlidir” fikrini vurğulayan Çin KİV-yə Çin rəsmisi istinadla yazır ki, Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağı Azərbaycanın Milli Məclisi ilə xalqlarımız və dövlətlərimiz arasında əlaqələrin və mübadilənin inkişafı istiqamətində əməkdaşlıq maraqlıdır.

Materiallarda iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrdən də söz açılaraq bildirilir ki, Li

Caşu Baş Nazir Novruz Məmmədov ilə görüşdə Avropa və Asiyanın kəşifində yerləşən Azərbaycanın “Bir kəmə, bir yol” boyunca vacib ölkə olduğunu deyib.

Daimi komitənin sədri ölkəmizin Azərbaycan ilə iqtisadi və ticarət əməkdaşlığı dərinləşdirməyə, “Bir kəmə, bir yol” strategiyasının icrasına əməkdaşlığa hazır olduğunu deyib.

“Əsrin müqaviləsi” ilə Azərbaycan yeni inkişaf erasına daxil oldu

Bu saziş Xəzər hövzəsini əməkdaşlıq məkanına çevirdi, regionun enerji xəritəsini dəyişdi

Əvvəlki 1-ci sahə.

Bu nailiyyətlər müəllifi Ümummilli Lider Heydər Əliyev olan və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən, günün tələbləri baxımında daha da inkişaf etdirilən yeni neft-qaz strategiyasının qaynaqlarıdır.

Xəzərin ölkəmizə məxsus sektorundakı “Azəri-Çıraq-Günəşli” (AÇG) yataqlarının tammiqyaslı işlənməsi üçün dünyanın tanınmış neft şirkətləri ilə bağlanan saziş Azərbaycanın həyatında tarixi hadisə oldu. Təsədüfi deyil ki, az sonra bu saziş “Əsrin müqaviləsi” adını aldı. Zaman göstərdi ki, bu kontrakt əslində neçə-neçə əsr irəliyə hesablanmışdır. Bu həqiqəti təsdiqləyən faktlardan biri də iki il əvvəl AÇG-nin işlənməsinin müddətinin 2050-ci ilədək uzadılması, başqa sözlə, “Yeni əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasıdır.

“Əsrin müqaviləsi”nin 25 illik yubileyinin təntənə ilə qeyd edilməsi təkcə neft-qaz yataqlarının işlənməsi sahəsində qazanılan müvəffəqiyyətlərə deyil, ümumən ölkəmizin ötən dövr ərzində keçirdiyi inkişaf və yüksəliş yoluna sanki bir baxış oldu. Yubiley münasibətilə Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən mərasimdəki nitqində Prezident İlham Əliyev müqavilənin imzalandığı dövrü bir daha xatırladı: “Əsrin kontraktı” imzalanmasaydı, Azərbaycan o vaxt nəyin hesabına öz iqtisadi inkişafını təmin edə bilərdi. Biz nəyin hesabına uğurla inkişaf edə bilərdik. “Əsrin kontraktı”nın bizim müstəqil tariximizdə xüsusi yeri, xüsusi rol var. Bu kontraktın imzalanması da asan məsələ deyildi. Uzun müddət ərzində aparılan danışıqlar nəticə vermirdi. Əlbəttə, hər iki tərəf çalışırdı ki, özü üçün daha əlverişli və məqbul şərtləri əldə etsin. Hesab edirik ki, biz “Əsrin kontraktı”nın təmsalında beynəlxalq əməkdaşlığın müsbət tərzini görürük. Çünki həm sərmayə qoyan tərəf - inves-

torlar, həm də ki, Azərbaycan dövləti maraqlar balansını taparaq ən məqbul şərtlərlə özləri üçün bu kontraktı imzaladılar. Əgər investorları kontraktların şərtləri qane etməsə, onda əlbəttə ki, heç bir kontraktın imzalanmasından söhbət edə bilməz. Eyni zamanda Azərbaycan dövlətinin maraqları da tam şəkildə təmin edildi”.

Bugünkü yeniləşən, müasirləşən, güclənən, öz vüsəti inkişafı ilə bütün dünyanın diqqətini cəlb edən Azərbaycan 25 il əvvəl məhz həmin kontraktın gücə almasıyla başladı. Məhz “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə ölkəmiz yeni inkişaf erasına daxil oldu. Saziş bağlandıqandan cəmi 3 il sonra - 1997-ci ilin payızında İlkin Neft Layihəsi çərçivəsində hasilata başlandı. 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu yaradıldı. 2005-ci ildə AÇG-nin şah damarı olan “Azəri” yatağının mərkəzi hissəsindən, daha sonra müqavilə sahəsindəki digər yataqlardan neft alındı. 2006-cı ildə Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri tam sistem kimi işə düşdü.

Bütün bunlar Azərbaycana yeni-yeni gəlirlər gətirdi, davamlı inkişafı təmin etdi, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsini, qeyri-neft sektorunun inkişafını şərtləndirdi. ARDNF-nin məlumatına görə, 2001-ci ildən 2018-ci ilin sonunadək AÇG yataqlarından 143 milyard 366 milyon dollar gəlir əldə edildi. Neft-dən gələn vəsait hesabına məcburi köçkünlərin yaşadığı çadır şəhərcikləri ləğv olundu, onların əvəzinə 100-dən çox qəsəbə salındı. Ölkədə 3200-dən çox məktəb, 640-dan çox xəstəxana tikildi, yaxud əsaslı təmir edildi. Yeni yollar salındı, su, qaz, işıq problemləri həll olundu, idman qurğuları tikildi. Bunlar görülmüş işlərin yalnız bir hissəsidir.

Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən mərasimdə dövlət başçısı bunu bir daha vurğuladı: “Əsrin kontraktı”nın icrasına

qoyulmuş sərmayə artıqlaması ilə qaytarıldı. Xarici investorlar milyardlarla dollar gəlir əldə etdilər. Azərbaycan dövləti 100 milyard dollardan çox gəlir əldə etdi. Yeni bir daha demək istəyirəm ki, bu, dünya təcrübəsində özünə layiqli yer tutan kontraktdır. Çünki həm dövlətin, həm də investorların tələbləri təmin olundu. Eyni zamanda neftdən əldə edilmiş gəlirlər ölkəmizin sürətli inkişafına şərait yaradırdı.

Neftlə zəngin olan bir sıra ölkələrdə onun sərvət və xoşbəxtlik deyil, qarşıdurma və faciə gətirdiyi aydın həqiqətdir. Azərbaycan dövlətinin yürütdüyü düzgün və uzaqgörən siyasət nəticəsində neft ölkəmizə sərvət, xeyir-bərəkət gətirdi.

Azərbaycanın neft-qaz layihələri artıq region ölkələrinin həyatına da öz müsbət təsirini göstərib. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında ölkəmizin rolu getdikcə artır. Başqa sözlə, “Əsrin müqaviləsi”ndən başlanan yol uğurla davam edir.

Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilən “Cənub dəhlizi” kimi nəhəng layihə tamamlanmaq üzrədir. Bu layihənin həyata keçirilməsində ölkəmiz aparıcı qüvvə kimi çıxış edir. Təsədüfi deyil ki, “Cənub qaz dəhlizi” Məşvərət Şurasının toplantıları 2015-ci ildən başlayaraq 5 il dalbadal Bakıda keçirilib. Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət, müdrik rəhbərlik siyasətində mümkün olub.

“Əsrin müqaviləsi”nin 25 illiyi və Neftçilər Günü münasibətilə keçirilən tədbirdə dövlət başçısı neft-qaz sahəsində yüksək ixtisaslı yerli kadrların yetişdirilməsinə diqqətini diqqətə çatdıraraq vurğuladı ki, bu gün təkcə AÇG layihəsində çalışanların 90 faizdən çoxu Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Halbuki müqavilə imzalanandan sonrakı ilk vaxtlarda orada çalışanların 90 faizi cənəblər idi. İndi layihənin bir çox aparıcı vəzifələrində də xarici vətəndaşları azərbaycanlı mütəxəssislər əvəz edib.

Dövlət başçısı həmişə olduğu kimi, yenə də Azərbaycan neftçisinin əməyini yüksək qiymətləndirib, onların bacarığını, təcrübəsini yüksək dəyərləndirib: “Neftçi peşəsi Azərbaycanda həmişə çox hörmətli peşə olub. Bu gün də belədir, sabah da belə olacaq. Azərbaycan neftçiləri ölkəmizin iqtisadi qüdrətini artırılması istiqamətində çox böyük işlər görüblər. Bu gün Azərbaycan neft-qaz sektoru öz yeni inkişaf dövrünü yaşayır”.

Azərbaycanın inkişafı hərtərəfli və davamlıdır. Çünki Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasətinə əsaslanaraq xalqın öz dövlətinə, dövlətinin başçısına inamından, dəstəyindən güc alır.

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”



İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Torpağın "ağ qızıl" bəhrəsi

Biləsuvar da pambıq yığım sürət götürüb

Əvvəlki 1-ci səh.

Hazırda rayonda pambıq istehsalı və emalı ilə 3 təşkilat - "P-Aqro" MMC, "MKT-Biləsuvar", "Azərpambıq ASK" MMC Biləsuvar PIEZ fəaliyyət göstərir. Torpaq mülkiyyətçiləri, fermerlər ilin əvvəlində onlarla bağladıcıları müqavilə əsasında 11 min 354 hektarda pambıq ekmişlər. Həmin müəssisələr əkinçiləri toxum, texnika, mineral gübrələr, ziyanvericilərə qarşı mübarizə aparmaq üçün dərman preparatları və maddi vəsaitlə təmin etmişdir. Bunlarla bərabər, həmin müəssisələrin aqronomları, digər mütəxəssisləri şum, əkin, becərmə dövründə sahibkarlara lazımı tövsiyə və məsləhətlər vermişlər. Vegetasiya dövründə sahələrdə 4-5 dəfə kompleks becərmə aparılmışdır.

İndi yığım dövrüdür. Əsas məsələ yetişdirilmiş məhsulu vaxtında və itkisiz toplayıb müqavilə bağlanmış cəmiyyətə, təşkilata təhvil verməkdir. Ona görə də hər bir mülkiyyətçi gün çıxandan gün batana kimi pambıq yığanlarla birlikdə tarlalarda olur.

"P-Aqro" MMC üçüncü ildir ki, fəaliyyət göstərir. 2017 və 2018-ci təsərrüfat illərini yaxşı nəticələrlə başa vurub. Cari ilin əvvəlində 423 nəfər mülkiyyətçi ilə müqavilə bağlayıb. 2 min 150 hektar sahəni əkilib-becərmək üçün onlara kifayət qədər toxum və gübrə, 1 milyon 164 min manat vermişdir. Cəmiyyətin baş aqronomu Rafiq Əzizovla birlikdə sahibkar Xələddin Kərimovla söhbət edərkən dedi ki, 4,5 hektar sahədə pambıq ekmişdik. Hamısı da "Bəyaz Altun-440" sortudur. Sentyabr ayının 14-dən yığıma başlamışıq. Sahədə pambıq yığan Atlas Məmmədova, Züralə Qiyasova, Xumar Zülfiqarova, Təhminə Əlişova və Qənimət



Qurbanovanın adını çəkib dedi ki, qoçaq qızlardır. Sağ olsunlar. Hərəsi gündə qapana 120-130 kiloqram məhsul qoyur. Yaxın ərazidəki digər sahələr işə maşınla yığım üçün hazırlanırdı.

"P-Aqro" MMC-nin tədarük məntəqəsində mövsümə hazırlıq işləri də başa çatdırılıb. Qapan-tərəzi, taya yerləri, transportyorlar, işıqlandırma sistemi təmir edilmiş, yanğına qarşı mübarizə tədbirləri görülmüşdür.

"P-Aqro" MMC və digər şirkətlərlə müqavilə bağlayan torpaq mülkiyyətçiləri cari ildə ümumi məhsulun 80-90 faizini maşınlarla yığmağı qarşıya məqsəd qoymuşlar. Artıq maşınla yığılacağı nəzərdə tutulan 1200 hektarın 900 hektarında defalyasiya işləri başa çatdırılmışdır. Həmin sahələrin məhsulunu yığmaq üçün cəmiyyətin 8 kombaynı, kifayət qədər nəqliyyat traktoru və lafeti var. Kombaynçılardan Zəfer İsmayilov, Murad Muradov, Ziyafət Vəliyev, Sərsədan Ağayev və başqaları kombaynla sahələrə çıxmaq üçün işə gözləyirlər.

"MKT-Biləsuvar" filialı keçmiş pambıq zavodunun bazasında yaradılıb. Müəssisədə son illər kifayət qədər iş görülmüşdür. İstər pambığın yetiş-

dirilməsi, istərsə də emalı üçün xeyli texnika alınıb gətirilmiş, köməkçi talvarlar tikilmişdir. Müəssisənin şöbə rəisi Hikmət Kərimov dedi ki, filial cari ildə 4 min 100 nəfər mülkiyyətçi ilə müqavilə bağlayıb. 900 nəfər torpaq mülkiyyətçisinə və sahibkara pambığın ekilməsi və becərilməsi üçün 1114 ton mineral gübrə və 3 milyon 111 min manat pul verilib. Keçən il müəssisə üzrə 3 min 350 hektar sahənin hər hektarından 29,7 sentner məhsul əldə olunmuşdur. Mütəxəssislər cari ildə də yaxşı məhsul gözləndiyini deyirlər. Mülkiyyətçilərdən Şahlar Babazadə, Fəxrəddin Quliyev, Elxan Məmmədov, Zəhid Mirzəzadə aqrotexniki qulluq sayəsində hər hektardan orta he-

sablə 45-50 sentner "ağ qızıl" əldə etmək əzmindədirlər. Öyrəndik ki, müəssisə artıq 152 ton məhsul qəbul etmişdir. Sahələrin çoxu araşdırıldığından burada defalyasiya erkən başlanmış və bu hesaba digərlərinə nisbətən maşınlar sahələrə tez çıxarılmışdır. İndiyə qədər edilən məhsulun 107 tonu maşınlarla toplanmışdır. "MKT-Biləsuvar" filialında da məhsulun 90 faizinin maşınlarla toplanması planlaşdırılıb. Bunun üçün hər bir şərait var. Rayondakı "Azərpambıq ASK" MMC Biləsuvar müəssisəsində də pambıq yığımı gündən-günə artır. Hamı da istəyir ki, yetişdirdiyi məhsulu tez və itkisiz yığsın.

Seyran CAVADOV, "Azerbaycan"

Azərbaycanda köçəri arıçılığa son qoyulmalıdır

Ölkəmizdə arıçılıq tarixi ənənəyə malik sahələrdən biri kimi inkişaf etdirilir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi bu sahənin ciddi şəkildə dəstəklənməsinə xüsusi maraq göstərir.

2015-ci ildə nazirliyin nəzdində ilk dəfə olaraq Arıçılıq Mərkəzi yaradılıb. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) və Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyinin (TIKA) dəstəyi ilə Mərkəzin çox yaxşı maddi-texniki bazası formalaşdırılıb. Hazırda arıçılığın inkişafı ilə bağlı qarşımızda duran ən vacib məsələlərdən biri də bu sahənin yem təminatının formalaşdırılması ilə bağlıdır. Nazirlik olaraq biz təklif edirik ki, Azərbaycan köçəri arıçılığa son qoyulmalıdır. Yeni arıxanalar bilavasitə yem yanına aparılmalı deyil. Əksinə, yem arıxanaların yanına gətirilməlidir.



Bu sözləri Kənd Təsərrüfatı nazirinin müavini Seyfəddin Talibov AZƏRTAC-a deyib.

Hazırda dünyada ən çox istifadə olunan yem bitkilərini Azərbaycanda da asanlıqla yetişdirməyin mümkün olduğunu vurğulayan nazir müavini bildirib: "Arıçılıq Mərkəzində pilot olaraq lavanda və rozmarin bitkiləri yetişdirilir. Arıçılar mərkəzə əlaqə saxlayaraq sahənin inkişaf etdirilməsində maraqlı olmalıdırlar. Çünki Azərbaycanın bitki aləminin zənginliyinə baxmayaraq, arıçılığın davamlı inkişafına nail olmaq üçün bu sahənin müvafiq yem təminatı olmalıdır. Hesab edirik ki, növbəti illərdə arıçılıq Azərbaycanda ən vacib və gəlirlili sahələrdən birinə çevriləcək və aqrar sahənin inkişafına öz töhfəsini verəcək".

Regionlarda qadın sahibkarlar maarifləndirilir

Regionlarda sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaqda maraqlı olan qadınların maarifləndirilməsi məqsədilə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) və Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GIZ) tərəfindən birgə tədbirlər həyata keçirilir.

KOBİA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu çərçivədə avqust və sentyabr aylarında Qazax, Ağstafa, Samux və Naftalan rayonlarında gənc potensial qadın sahibkarlar üçün müxtəlif mövzularda təlimlər təşkil olunub. "Öz biznesinə başla", "Biznes-planı hazırlamaq", "Potensial gənc qadın sahibkarların İKT bacarıqları" mövzularında təşkil olunmuş təlimlərdə 100-ə yaxın iştirakçı biznes planının, elektron maliyyə hesabatlarının hazırlanması, İKT üzrə bilik və bacarıqlar, sahibkarlıq sahəsində qanunvericilik, biznes üçün dövlət dəstəyi mexanizmləri barədə məlumatlandırılıb.



Təlimlər zamanı potensial qadın sahibkarlar arasında sorğu da keçirilib. Sorğunun nəticələri göstərir ki, regionlarda qadınların əmək məhsuldarlığının inkişaf etdirilməsinə ehtiyac var və bu ehtiyac nəzərə alınaraq belə təlimlər mütləq olaraq təşkil edilməlidir.

Təlimləri uğurla başa vuran qadınlara sertifikatlar təqdim olunub. Növbəti mərhələdə potensial gənc qadın sahibkarların istehsal müəssisələrinə təcrübə səfərləri təşkil olunacaq və onların məhsullarından ibarət sərgilər keçiriləcək.

14 min ton pambıq istehsalı proqnozlaşdırılır

Salyanlı pambıqçılar yetişdirdikləri məhsulu qısa müddətdə toplamaq üçün var qüvvələrini sərf edirlər. Onların görgin əməyi nəticəsində indiyədək sahələrdən 1106 ton məhsul toplanaraq qəbul məntəqələrinə göndərilib. Hər gün sahələrdən xeyli məhsul yığılır.



Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu il salyanlı pambıqçılar 5 min 788 hektar sahədə pambıq ekiblər. Şirkətlərlə müqavilə bağlayaraq məhsul yetişdirən mülkiyyətçilər göstərilən hərtərəfli kömək nəticəsində cari təsərrüfat ildə sahələrdən bol məhsul yetişdiriblər. Qısa müddətdə sahələrdən 1106 ton məhsul yığılıb. Bunun da 591,7 tonu maşınların köməyi ilə toplanıb.

Salyanda pambıq yığımında yüksək məhsuldarlığa nail olan fermerlər çoxdur. Onlardan biri də Sarvan kənd sakini, fermer Alim Həsənovdur. Uzun illərdir pambıq ekini ilə məşğul olan fermer ödənişli beş hektar sahənin hər hektarından 28 sentner məhsul götürməklə 168 ton pambıq tədarük edib.

"Cari ildə 10 hektar sahədə pambıq ekmişdim. Bu il də məhsulum boldur. İndiyədək 8 hektar sahədən əl ilə 24 ton pambıq topladıq. Hələ məhsul çoxdur. Daha 250 tondan çox məhsul yığacağıma əminəm", - deyər A.Həsənov bildirib.

Məhsul istehsalçısı onu da qeyd edib ki, son illər dövlət tərəfindən pambıqçılığın inkişafına göstərilən hərtərəfli kömək, verilən əlavə subsidiyalar digər fermerlər kimi, onun da bu sahəyə marağını artırır. Fermer əkinçilərə göstərilən dəstəkdən yararlanaraq gələcəkdə pambıq sahəsini daha da genişləndirmək niyyətindədir.

Qeyd edək ki, bu il rayonda 14 min ton "ağ qızıl" yığımı proqnozlaşdırılır.

Gələcək ilin məhsulu üçün payızlıq dənliyə əkininə başlanılıb

Şəki rayonunun təsərrüfatlarında 2020-ci ilin məhsulu üçün payızlıq dənliyə əkininə başlanılıb. Kampaniyanın ilk günlərində rayonun Suçma, Cüməkənd, Baş Layışçı, Baş Göynük kəndlərinin ərazilərində 320 hektar sahədə yaşıl yem üçün arpa ekilib. Cari mövsümdə rayonda 65 min hektar sahədə payızlıq dənliyə əkinini proqnozlaşdırılır.



Bu barədə AZƏRTAC-a Şəki Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin direktor müavini Nuruəddin İbrahimov məlumat verib. Qurum rəsmisi bildirib ki, payızlıqların əkinini indiyədək təsərrüfatlarda 29 min hektar sahədə şum qaldırılıb. Səpin üçün 15 min ton arpa və buğda toxumu tələb olunsada, toxumçuluq təsərrüfatları və fermerlər tərəfindən 17 min ton yüksək reproduktiv toxum fondu yaradılıb. Fermerlərin mineral gübrələrə olan ehtiyacını da tam şəkildə ödəniləcək. Bunun üçün lazımı qədər mineral gübrə tədarük olunub. Əkin kampaniyasında 175 ədəd şum traktoru, 90 ədəd toxumsəpən aqreqat və digər texnikalar cəlb edilmişdir.

Tütün dərimisi sürətlə davam edir



tütünçülüğün inkişaf etdirilməsi istiqamətində məqsədyönlü işlər görülür.

Artıq dördüncü ildir ki, Qazax rayonunda tütün becərilir. Kənd təsərrüfatında iqtisadi cəhətdən gəlirli sahə hesab edilən tütünçülüğün inkişaf etdirilməsi rayonda yeni iş yerlərinin açılması baxımından da əhəmiyyətlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, cari ildə Qazax rayonunda 65 hektar sahədə tütün əkilib.

Əvvəlki illərdə yüksək nəticə əldə edən tütünçülər bu il də daha çox məhsul götürmək üçün bütün aqrotexniki tədbirləri yerinə yetiriblər. Artıq bir neçə aydır ki, təsərrüfatlarda tütün dərimisi davam edir. Tütün dəriminin vaxtında və itkisiz başa çatdırılması üçün dərlişmiş məhsul əkin sahələrinin yaxınlığında hazırlanmış xüsusi yerlərdə ipə düzülərək qurudulur. Bugüncədə 421 ton yaş tütün tədarük edilmiş, 33 tondan çox qurudulmuş tütün isə "İlham-M" MMC-yə təhvil verilib. Hazırda tütün dərimisi sürətlə davam edir.

Kartof toxumları tədarük edilir



qəsində artıq bir neçə gündür ki, toxumluq kartofun yığımına başlanılıb.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdikləri ki, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Elmar Allahverdiyev və Şəmkir Dayaq Məntəqəsinin rəhbəri İsaq Həsənovun iştirakı ilə aparılan tədarük zamanı elit reproduktiv "Telman" sortunun dəmyə ərazilərdə daha yüksək nəticə göstərdiyi məlum olub. Yığım zamanı superelit və elit reproduktiv toxum texnologiyası yolla çıxarılaraq çeşidlənir, saxlama qaydalarına uyğun olaraq anbara yığılır. İsaq Həsənov bildirib ki, əldə olunan toxumlar bölgü əsasında respublikada kartofçuluqla məşğul olan fermer təsərrüfatlarına verilecək. Məntəqədə "Əmiri" sortunun da toxumçuluğu təşkil edilmişdir.

Qeyd edək ki, "Telman" sortu 2008-ci ildə rayonlaşdırılaraq dövlət reyestrinə daxil edilmiş, dəmyə şəraiti üçün əlverişlidir, xəstəlik və zərərvericilərə qarşı dözümlüdür. Respublikanın qərb və Şirvan bölgəsinin dağlıq ərazilərində geniş yayılıb. Dəmyə şəraitində hektardan məhsuldarlığı 15 tondur, suvarma şəraitində məhsuldarlığı iki dəfə artır.

Sortun müəllifi, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşı, mərhum Zeynəddin Əmirovdur.



İndi kəndlinin bir dəqiqə belə işsiz dayanmadığı, az qala hər anının qiymətli olduğu vaxtdır. Taxıl yığımı başa çatdısa da, toplanmış məhsulu itkisiz tədarük etmək, keyfiyyətinə zərər gətirmədən anbarlara yığmaq, yaxud alıcıya çatdırmaq çox vacibdir.

Pambıqçılar da xeyli vaxtdır tarlaya çıxıblar. Yığım mütləq şəkildə sürətlə davam edir. Kəndli məhsulunun bir qozasını be-

lə yerdə qoymağa qıymır. Çünki onu böyük zəhmətlə yetişdirib. Bu fəsilə dəmələrinin də işi aşıb-daşır.

Heyvandarın isə öz qayğıları var. O, inək-camışına, qoyun-keçisinə indi həm yaxşı qulluq etməli, həm də qarşdakı payız-qış aylarının bol yem ehtiyatını toplamaq lazımdır.

"Azerbaycan" Foto Ağaalı MƏMMƏDOVUNDUR





TURİZM



● Gəzməli, görməli yerlərimiz

Əzəmətli dağlar, yaşıl meşələr, buz bulaqlar...

Qeyri-neft sektorunun inkişafında prioritet istiqamətlərdən biri də turizmdir. Ölkəmizin son illərdəki sosial-iqtisadi inkişafı, respublikamızda keçirilən bir sıra mötəbər tədbirlər xarici ölkə vətəndaşlarında Azərbaycana olan marağı xeyli artırmışdır. Elə ölkəmizdə turizmin sürətli inkişafı da məhz bu amillərlə bağlıdır.

Havalar çox isti keçəndə insanlar dincəlmək üçün ən çox dağ rayonlarına üz tuturlar. Belə bir dövrdə Daşkəsən rayonu da istər təbiəti, istərsə də tarixi abidələri ilə turistləri özünə cəlb edir. Əzəmətli dağlar, yaşıl meşələri, buz bulaqları, səfəli yaylaqları ilə turistlərin daim marağında olan bu rayon sözün əsl mənasında özünün inkişaf dövrünü yaşayır. Son illər burada həyata keçirilən infrastruktur layihələri, demək olar ki, əvvəllər mövcud olan problemləri aradan qaldırmış, nəinki rayon sakinlərinin, eləcə də bura istirahət etməyə gələn xarici turistlərin rahatlığını təmin etmişdir.

Dəniz səviyyəsindən 2 min metr yüksəklikdə olan bu rayonda aparılan arxeoloji qazıntılar zamanı aşkar edilən sayısız-hesabsız kurqanlar onu deməyə əsas verir ki, bu ərazilər təqdimlərdən yaylaq kimi yerli əhali tərəfindən istifadə edilmişdir. Bundan başqa, rayonun qiymətli yataqlarla zəngin olması da insanların daim marağ dairəsində olub. Məhz bu məqsədlə Sovetlər birliyi dövründə yeraltı sərvətlərin istismarı üçün xeyli iş aparılmışdır. İşlər indi də davam etdirilir. Lakin bütün bu sərvətlərə yanaşı, Daşkəsənin bir sərvəti də var ki, o da şəfəverici yaylaqlardır. Onların içində turistlərin ən çox maraqlandıqları Xoşbulaq yaylağıdır. İstər yerli, istərsə də xarici qonaqlar bu yaylaqda dincəlmək, istirahət etmək üçün yüz kilometrə qədər yola qatırlar. Turistlər burada yaxşı istirahət etməklə yanaşı, həm də Tunc dövrünə aid olan Daştəpə qalasını, "Çoban daşına", Molla Abdulla bulağına ekskursiyalara gedirlər. Ümumiyyətlə, rayon ərazisində çoxlu sayda tarixi abidə var. Onlardan Əmirvan kəndindəki Yastı qayanı, Ləzgi qayasını, Qara inək mağarasını, Yal yurdu qalasını, Göycəllər yurdu qalasını, eləcə də Dərdər qalasını misal göstərmək olar.

Qabaqtəpə zonası da turizm üçün çox əlverişlidir. Burada 800 kvadratmetr ərazisi olan Alban məbədi kimi respublikamızda tarixi memarlıq abidəsi, Qabaqtəpə kəndindən 5 kilometr aralıda yerləşən Gəlinqaya qonaqların zövqünü oxşayır.

Dünyada məşhur olan Qabaqtəpə boz arı cinsi də məhz bu yerlərin adı ilə bağlıdır. Dağlara söykənən bu kənd qərb tərəfdən meşələrlə



əhatə olunmuşdur. Rayon mərkəzindən Qabaqtəpə kəndi ərazisində olan yerdə çoxlu sayda tarixi qədim olan körpülər, yaşayış məskənləri var.

Rayonun Tapan kəndində Qudur bulağı, Alaxançallı kəndində Turşsu, Qaraqullar kəndində Ağ bulaq, Zeylik kəndində Düz yal, Bayan kəndində ecaskar demiryol körpüləri və keçidləri, Çilçirəvənd məbədi, monastır, Gurbulaq kəndi ərazisində Dikdaş, Ərkinaz qalaları, Zağalı kəndində dünya əhəmiyyətli kurqanlar və daş qəbirilər, Zeylik kəndində Alban məbədi, Əhmədli kəndində türbə, Dərdərə kəndində Çalağan qalası, Dəstəfur kəndində Gəncə çayı üzərində salınmış qədim körpü və tarixi abidələr rayona səfər edən hər bir turistdə marağ doğurur. Ümumiyyətlə, bu gün rayon ərazisində yerli və ölkə əhəmiyyətli 71 tarixi və mədəniyyət abidəsi var. 46 abidə isə AMEA-nın Elmi-Arxeologiya Tədqiqat İnstitutu tərəfindən qeydiyyatda alınmışdır.

Rayonun təbii iqlim şəraiti və zəngin tarixi abidələri almaniyalı turistləri daha çox maraqlandırır. Bunu nəzərə alan Almaniyalı Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin nümayəndələri (GiZ) Daşkəsənə gəlmişdir. "Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunda yerli və regional inkişafı dəstək" layihəsi çərçivəsində müzakirələr aparılmışdır.

Turizmin inkişafı ilə bağlı elmi əsaslarla işlənmiş və proqram xarakterli "Yeni Daşkəsən" layihəsində rayon turizm potensialından səmərəli istifadə edilməsi prioritet məsələ kimi qarşıya qoyulmuş və bir sıra işlər həyata keçirilmişdir. Yol infrastrukturunun yenilənməsi istiqamətində xeyli iş görülmüşdür. Daşkəsən-Əmirvan-Qabaqtəpə avtomobil yolunun yenidən qurulmasında son təməllərlə işlər başa çatmaq üzrədir. Gəncə-Daşkəsən-Quşçu-Çovdar-Çay-



kənd avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı yenidənqurma işlərinə işə bu yaxınlarda start verilmişdir.

Daşkəsən rayonunun özünəməxsus torpaq-bitki örtüyü və heyvanat aləmi var. Rayon ərazisi dağlarla əhatə olunduğundan bölgəyə xüsusi gözəllik verir. Yollar boyu uzanan qalın meşələr insan sağlamlığı üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Mənbəyini Qoşqar, Gəncə, Şəmkir və Ballica çaylarından, habelə kiçik dağ çaylarından götürən sular qızılaxallı forel balıqları ilə zəngindir. Turizm üçün xarakterik olan Zivlen və Astaf kəndlərindəki eyni adlı iki göl isə qonaqların daha çox əyləndikləri məkandır. Bundan başqa, Gəncə-Daşkəsən avtomobil yolunun dağ zirvələrində doğru yüksələn xəttə sildirməli ərazilərdən keçməsi, zirvələrdən üçüncü və dördüncü açılan ürkəçən mənzərələr, "Daşkəsən Filizsəfaşdırma" ASC-yə məxsus asma kanat yolu rayona gələnlərdə xoş təəssürat oyadır.

Rayonda kənd turizmi, yaşıl turizm tərəfəndəşkiləndə inkişaf etmişdir. Lakin ekoturizm, dağ turizmi, alpinizm turizmi, aqroturizm növlərini inkişaf etdirmək üçün rayonda nəvələri şərait mövcuddur. Nədənsə turizmin bu sahələrinin inkişaf etdirilməsinə investorların marağı çox azdır. Söz yox ki, həmin sa-

hələlər vəsait yatırılması həm rayon iqtisadiyyatına, həm də investoriyaya gəlir gətirə bilər. Bütün bunlara baxmayaraq, həmin sahələrin inkişaf etdirilməsi rayon rəhbərliyinin marağ dairəsindədir.

Daşkəsəndə və onun yaylaqlarında dincələnlərin sayı ildən-ilə artır. Buna səbəb bir tərəfdən havaların isti keçməsidir, digər tərəfdən insanların ekoloji cəhətdən təmiz ərazaqla zəngin olan bölgələrə marağının artmasıdır. İndi bütün kəndlərdə yerli və xarici turistlərə rast gəlmək mümkündür. Ən çox marağ isə əvvəllər olduğu kimi, Xoşbulaq yaylağıdır. Bu il də evlər bir neçə ay əvvəl kirayələndiyindən ev tapmaq bir qədər çətinlik yaradırdı. Bakıda yaşayan İsrail Cəfərov söhbət zamanı dedi ki, hər il 5 nəfər ailə üzvü ilə burada dincəlir. Qiymətlər o qədər də baha deyil. Ən əsası isə, ailə üzvləri ekoloji cəhətdən təmiz kənd məhsulları ilə qidalanırlar. Hər gün səhər qaldığı evin sahibindən çox ucuz qiymətə bal, qaymaq, sacda bişirilmiş yuxa alır. Bəzi hallarda nahar yeməyini elə ev sahibi hazırlayır. Təzə otdən bişirilmiş yemək və yaxud kənd çolpası ailə üzvləri tərəfindən razılıqla qarşılanır.

Qara Seyidov isə Gəncədən gəlir. Deyir ki, Xoşbulaq yaylağı nəvələrinə sanki şəfa verir. Buranın qırıbə iqlimi var. Bir də görürsən ki, gün

çıxdı. 5 dəqiqə keçməmiş yağış yağdı. Ümumiyyətlə, axşamlar o qədər sərin olur ki, qızmar şəhər heyatından sonra bu, insana həzz verir.

Ölkə rəhbərinin diqqət və qayğısı ilə Xoşbulaq yaylağı son illər tanınmaz dərəcədə dəyişmişdir. Gəncədən yaylağa kimi asfalt yol çəkilmiş, bir sıra infrastruktur layihələri həyata keçirilmişdir. Turistlərin əraziyə ekskursiyaları üçün bütün imkanlar yaradılmışdır. Yaylaqda bazar, ət və ərzaq mağazaları fəaliyyət göstərir. 2014-cü ildə Xoşbulaqda Gənclərin Təlim və İnkişaf Mərkəzi istifadəyə verilmişdir ki, burada istirahət edən turistlər üçün mərkəzin xidmətlərindən səmərəli şəkildə istifadə edirlər. Bu ərazidə yerləşən buz bulaqları, eləcə də şəlaləyə edilən ekskursiyalar da turistlərdə çox ovqat yaradır.

Oğuz sakini Fəxrəddin Əliyev isə hər il Daşkəsənin Dəstəfur kəndində dincəlir. Söhbət zamanı Fəxrəddin dedi ki, bura onun ata-baba yurdudur. 30 ildən artıqdır ki, Bakıda yaşayır. Ancaq rayonun təmiz havası onu və ailə üzvlərini tez-tez çəkir Xoşbulaqda gətirir. Bütün yayı burada qalır, vaxtilə uşaqlığı keçən yerləri atla gəzərək xoş anlar yaşayır.

Daşkəsənlə Xoşbulaq yaylağına dincəlməyə gələnlər arasında xarici turistlər də var. Xüsusilə Türkiyədən, Almaniyadan, eləcə də Rusiyadan çoxlu sayda xarici turistlər gəlir. Bütün yayı burada qalır, vaxtilə uşaqlığı keçən yerləri atla gəzərək xoş anlar yaşayır.

Daşkəsəndə turizm infrastrukturunu və müxtəlif turizm növlərini inkişaf etdir, eyni zamanda, xalqımızın qonaqpərvərliyi turist səfərlərinə müsbət təsir göstərir. Azərbaycan həm təbiətinə, həm coğrafi mövqeyinə, həm də sabitliyinə görə unikal ölkədir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

● Dövlət qayğısı

Cari ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycana səfər edən xarici ölkə vətəndaşlarının sayı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,3 faiz artaraq 2,1 milyona çatıb. Keçən ilin statistikasına göstərdi ki, turistlər Azərbaycanda olduqları müddətdə 2,6 milyard dollardan çox pul xərcləyiblər. Azərbaycana gələn əcnəbi-
ların sayında davamlı artım nəzərə çarpır.



Azərbaycana gələn turistlərin sayı artdıqca gəlirlər də çoxalır

Belə ki, 2016-cı ildə 2,25 milyon, 2017-ci ildə 2,7 milyon, 2018-ci ildə isə 2,85 milyon əcnəbi ölkəmizə səfər edib. Ehtimala görə, gələn turistlərin sayı 2019-cu ildə 3 milyon nəfəri ötecek. 2018-ci ildə turizmdən gəlir 2,634 milyard dollar, xərç 2,284 milyard dollar, müsbət fərq 350 milyon dollar təşkil edib. Faktlardan göründüyü kimi, turizm Azərbaycanda valyuta gətirən əsas sahələrdən birinə çevrilib.

Ölkəmizə gələn turistlərin ildən-ilə çoxalması bu sahədə yarıdın əlavə dəyərin həcminin artmasına səbəb olur. 2014-cü ildə turizm sektorunda 2,4 milyard manatlıq əlavə dəyər yaradılıb. Bu göstərici 2018-ci ildə 3,46 milyard manata yüksəlib. Turizmin inkişafı həm də əhalinin məşğulluğunun artmasına töhfə verir. 2014-cü ildə bu sektorda 42 min insan çalışırdısa, ötən ildə onların sayı 53,2 minə ötdü. Azərbaycan Turizm Assosiasiyasının müşaviri Müzəffər Ağakerimov jurnalistlərə müsahibəsində bildirdi ki, turizm sahəsi tezliklə neft-qaz sektorundan sonra iqtisadiyyatın əsas aparıcı qüvvəsinə çevriləcək.

Bunun başlıca səbəbi Prezident İlham Əliyevin bu sahəyə göstərdiyi hərtərəfli dəstəyidir. Yeni turizm növlərinin inkişafına, dünya standartlarına uyğun hotellərin inşasına dövlət başçısı tərəfindən xüsusi diqqət yetirilir. Turist səfərlərinin asanlaşdırılması məqsədilə viza alınması sadələşdirilib. Azərbaycanın beynəlxalq tədbirlərə, simpozium və konfranslara evsahibliyi etməsi, beynəlxalq idman yarışları, musiqi festivalları, mədəniyyət tədbirləri ölkəmizdə turizmin inkişafına müsbət təsir göstərmişdir. Ekspertlərin fikrinə, növbəti illərdə Azərbaycana gələn turistlərin sayının nəzərəcarpacaq dərəcədə artacağı ehtimal olunur. Hətta strateji yol xəritəsində göstərilirdiyi kimi, Azərbaycan 2025-ci ildə dünyanın 20 ən yaxşı inkişaf edən turizm ölkəsindən birinə çevriləcək.

Ölkəmizdə turizm infrastrukturunu və müxtəlif turizm növlərini inkişaf etdir, eyni zamanda, xalqımızın qonaqpərvərliyi turist səfərlərinə müsbət təsir göstərir. Azərbaycan həm təbiətinə, həm coğrafi mövqeyinə, həm də sabitliyinə görə unikal ölkədir.



dir. Turistlər xüsusilə də ailələri ilə o yerlərə üz tuturlar ki, orada sabitlik, insanlara münasibət yüksək səviyyədə olsun.

Azərbaycanda turizm şirkətlərinin və onların növlərinin sayı ildən-ilə artır. Bildiyimiz kimi, əvvəllər ölkəmizdə turizm növləri az idi. Sevindirici haldır ki, bu azlıq içərisində qış turizmi indi populyarlığı ilə seçilir. Tufandağda, Şahdağda, Qusarda və başqa ərazilərdə qış turizminin inkişafı buna bariz nümunədir. Bundan başqa, ölkəmizdə çimərlik turizmi ilə yanaşı, kənd turizmi də inkişaf edir. Kənd turizminin məmnunluq doğuran cəhətlərindən biri də odur ki, turistlərin bir çoxu Şəkida, Qusarda, Qubada, Qəbələdə, Lənkəranda, Gədbəydə fərdi evlərdə qalmağa meyillidirlər. Bu da yerli sakinlərin gəlirlərinin artmasına səbəb olur.

Azərbaycanda sağlamıq turizmi də gündəmədir. Qalaaltı, Duzdağ, Naftalanın günün tələblərinə cavab verən müasir hotellər fəaliyyət göstərir. Gələcəkdə bu hotellərin sayı artacaq. Masallıda və Lənkəranda istisu

mənbələri yaxınlığında yeni hotellər tikilib. Bu da sağlamıq turizminin inkişafı üçün daha geniş imkanlar yaradır.

Turizmin çoxşaxəli inkişafı dünyanın müxtəlif ölkələrindən Azərbaycana gələnlərin sayını çoxaldıran əsas amillərdəndir. Odur ki, bu sahəyə diqqət daha da artırılmalıdır. Sağlamlıq məqsədilə respublikamıza gələn turistlər iki-üç gün deyil, ən azı bir kurs müalicə məqsədilə 14 gün qala bilsələr, ölkəyə daha çox valyuta daxil olar.

Turizmin inkişafı həm Bakı şəhərində, həm də regionlarda yeni iş yerlərinin açılması deməkdir. Dövlət zərurət duyulan yerlərdə yol, su, enerji infrastrukturunu yaxşılaşdırır. Yollar çəkilir, su xətləri yenilənir, elektriklə təminat yaxşılaşır. Bütün bunların nəticəsidir ki, keçmiş Sovetlər birliyi ərazisində turizmin inkişafı baxımından Azərbaycan öncül yerdədir.

Rəhman SALMANLI,
Ağaali MƏMMƏDOV (foto),
"Azərbaycan"

● Dünya turizmi

Ən çox səfər edilən və pul xərclənən şəhərlər

"Mastercard" şirkəti ötən il turistlərin dünyanı ən çox səfər etdikləri və pul xərclədikləri şəhərlərin reytinglərini ("Global Destination Gites Index") dərc edib.

Reytinglər tərtib edilərkən turistlərin müəyyən şəhərə ən azı bir gün gecələməsi nəzərə alınıb.

Banqok səyahət həvəskarlarının ən çox səfər etdikləri yer olsa da, çox pul xərclənən şəhərlərin siyahısında üçüncü olub. Bu sırada birinci yeri Dubay (30,8 milyard dollar) tutub.

Turistlərin 2018-ci ildə ən çox səfər etdikləri şəhərlərin ilk onluğu belədir: Banqok (Tailand) - 22,78 milyon nəfər, Paris (Fransa) - 19,1 milyon, London (Böyük

Britaniya) - 19,09 milyon, Dubay (Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri) - 15,93 milyon, Sinqapur (Sinqapur) - 14,67 milyon, Kuala-Lumpur (Malayziya) - 13,79 milyon, Nyu York (ABŞ) - 13,6 milyon, İstanbul (Türkiyə) - 13,4 milyon, Tokio (Yaponiya) - 12,93 milyon və Antalya (Türkiyə) - 12,41 milyon nəfər.

Turistlərin 2018-ci ildə daha çox pul xərclədikləri şəhərlərin onluğu isə belə sıralanıb:

Dubay - 30,82, Məkkə (Səudiyyə Ərəbistanı) - 20,09 milyard dollar, Banqok - 20,03, Sinqapur - 16,56, London - 16,47, Nyu York - 16,43, Paris - 14,06, Tokio - 13,77, Palma-de-Malyorka (İspaniya) - 12,69, Phuket (Tailand) - 12,01 milyard dollar.



● Xəbər

Azərbaycan Turizm Agentlikləri Assosiasiyası Ümumdünya Turizm Təşkilatının assosiativ üzvlüyünə namizəd qəbul edilib

Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının Baş Assambleyasının 23-cü sessiyası keçirilmişdir.

Azərbaycan Turizm Agentlikləri Assosiasiyasının (ATAA) İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri vəzifəsində çalışan məlumatda bildirilir ki, 65 turizm naziri və nazir müavini, 31 dövlət katibi və 1100-dən çox şəxsin iştirak etdiyi

bu tədbirdə turizmin təhsildə və yeni iş yerlərinin açılmasında rolu, beynəlxalq turizmi davamlı etməkdə innovasiya və sahibkarlığın əhəmiyyəti kimi mövzular müzakirə olunmuşdur.

Sessiyada ölkəmizi respublika Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil etmişdir. Tədbirdə ATAA təşkilatı assosiativ üzvlüyə namizəd qəbul edilmişdir.

"Azərbaycan"



Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının təntənəli bağlanış mərasimi olub

Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatının sentyabrın 22-də təntənəli bağlanış mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimdə Azərbaycan, Ukrayna və Bolqarıstanın qrup hərəkatləri komandaları, həmçinin gimnastımız Veronika Qudis kompozisiyalarını təqdim ediblər.

Tədbirdə rəqqaslarımızın və nağaraçılarının özəmə tamaşaçıların böyük coşqusu ilə qarşılanıb.

On dörd ildən sonra ölkəmizin bədii gimnastika üzrə dünya çempionatına yüksək səviyyədə ev sahibliyi etdiyini bildiren Azərbaycanın Gənclər və İdman nazirinin müavini İsmayıl İsmayılov deyib: "Yüksək rəqabət şəraitində keçən çempionatda gimnastların maraqlı çıxışlarını izlədik. "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunları öncəsi Bakıda təşkil olunan lisenziya xarakterli dünya çempionatı böyük önəm daşıyırdı. Artıq idmançıların heyəcanı geridə qaldı. Dünya çempiona-



ti cari il ölkəmizdə gimnastika üzrə keçirilən sonuncu beynəlxalq turnir idi. Növbəti irimiqyaslı yarışlarda görüşəndək.

Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının (FIG) prezidenti Moriari Vatanabe deyib: "Nağıllar - hətta ən yaxşıları belə bitməlidir. Bir həftəlik yarışlardan sonra nağıl kitabımızı bağlamağın vaxtıdır. Bütün gimnastları gözəl çıxışlarına görə təbrik edirəm. Nağıl bezi gimnastlar üçün "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarında davam edəcək".

Yüksək təşkilatçılığa görə minnətdarlığını ifadə edən M.Vatanabe deyib: "Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının və dünya çempionatının yerli Təşkilat Komitəsinin üzvlərinə yüksək səviyyəli təşkilatçılığa görə minnətdarlığımı bildirirəm. Həmçinin gələcək nəsə gimnastika məşəlini ötürməyə kömək edən dünya çempionatının rəsmi səfiri Yana Batrışınaya da təşəkkürümü çatdırıram. Növbəti il Olimpiya Oyunlarının möcüzəsini yaşadan daha bir nağılı dinləmək üçün hamınızı Tokioda yenidən görməyə şad olarıq".

Sonra M.Vatanabe bədii gimnastika üzrə 37-ci dünya çempionatını bağlı elan edib.

Gənc gimnastımız Ceyla Əlizadə FIG-in bayrağını İ.S. İsmayılova təqdim edib. Gənclər və İdman nazirinin müavini bayraqı M.Vatanabeyə verib. FIG-in prezidenti isə bayraqı dəfələrlə Avropa və dünya çempionu olan, "Atlanta 1996" Yay Olimpiya Oyunlarının gümüş mükafatçısı Y. Batrışınaya ötürüb.

Sonda dünya çempionatının ulduz səfiri, Azərbaycanın seçilən müğənnisi, Əməkdar artist Miri Yusif məhz bu yarış üçün xüsusi yazdığı "Birinci ol" mahnısını ifa edib.

"Nağıllar gerçəkləşəcək" deziyi altında təşkil olunan dünya çempionatında 61 ölkədən 300-dən artıq gimnast iştirak edib. Gimnastlar çempionatda 9 dast medal uğrunda mübarizə aparıblar. Azərbaycan gimnastı Z. Ağamirova və qrup hərəkatları komandamız çoxnövçülük yarışlarında "Tokio 2020"yə vəsiqə qazanıblar.

"Ziyalılarımızdan öyrənək" layihəsi uğurla icra olunur



O xalq, o millət xoşbəxtdir ki, onun həqiqi ziyalıları var, onun taleyi ilə maraqlanan, gələcəyini düşünən, onun tərəqqisi, inkişafı, yüksəlişi yolunda canını fəda etməyə hazır olan yetirmələri var.

Sağlam ictimai-siyasi, mədəni və mənavi mühitin yaradılmasında, cəmiyyətin iqtisadi cəhətdən yüksəlməsində, milli mədəniyyətin tərəqqisində, yüksək etik, estetik keyfiyyətlərin, əxlaq qanun və qaydalarının bərqərar olmasında, elmin, maarifin inkişafında ziyalıların rolu, təbii ki, çox böyükdür.

Ziyalı sözü "ziya", yəni "ışığı", "nur" sözündən düzəlib və mənası "ışığı", "nurlu" deməkdir. Cəmiyyətin həyatına işıq saçan, gələcək inkişafına təkan verən, insanlara doğru yol göstərən şəxsiyyətdir ziyalı. Bilikli, savadlı, yüksək intellektli gənclərin yetişməsinə ziyalıları əvəzsiz rol oynayırlar.

Mənavi Dəyərlər Təbliği Fondunun həyata keçirdiyi layihələrdən biri "Ziyalılarımızdan öyrənək" adlanır. Layihənin əsas məqsədi cəmiyyətin elm, mədəniyyət, incəsənət, təhsil, idarəçilik və digər sahələrdə özünəməxsus yerli olan tanınmış ziyalılarımızın ölkəmiz müxtəlif regionlarında yaşayan gənclərlə görüşlərinin təşkil edilməsidir. Nəticədə gənclərimiz ziyalılarımızı yaxından tanıyır, onlardan yeni-yeni biliklər əldə edirlər.

Layihə çərçivəsində "Tariximiz izi ilə" adlı ilk seminar Quba rayonunda keçirilib. Tədbirdə fondun icraçı direktoru Mehman İsmayılov, M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Əkrəm Bağirov, AMEA-nın Tarix institutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Nigar Gözəlova, "Loqos" Psixoloji və Nitq İnkişafı Mərkəzinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Amal Əsgərov, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Eynulla Nurullayev, Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbə-

sinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Təriyel İbrahimov, ziyalılar, müəllimlər, gənclər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Sentyabrın 20-də Mənavi Dəyərlər Təbliği Fondunun və Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə Şəki şəhərində Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, görkəmli teatr və kino aktyoru Nureddin Mehdiqanlı iştirakı ilə "Ziyalılarımızdan öyrənək" layihəsi çərçivəsində növbəti seminar keçirilib.

Tədbirdə fondun icraçı direktorunun müavini Ceyhan Əliyev, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Şəki bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Taleh Abdullayev, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin (ŞİH) başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Sadiq Yusifov, ziyalılar, müəllimlər, gənclər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbir giriş sözü ilə açan ŞİH başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Sadiq Yusifov layihənin əhəmiyyətindən danışaraq bildirdi ki, ziyalıların gənclərlə görüşünün təşkil edilməsi milli-mənavi dəyərlərimizin təbliğinə, gənc nəslin savadlı, intellektual, əxlaqi-mənavi dəyərlərlə zəngin şəxsiyyət kimi yetişməsinə böyük töhfə verir.

Tədbirdə çıxış edən fondun icraçı direktorunun müavini Ceyhan Əliyev qeyd edib ki, hər bir millətin mövcudluğu və mənavi inkişafı onun ziyalıların nisbətindən asılıdır. Ziyalı mənsub olduğu millətin simasını müəyyənləşdirən şəxsiyyətdir. Tarix göstərir ki, millətin çətin anlarında onun müəmmal milli təəssübkeşlik duyğularına malik ziyalıları millətə düzgün yol göstərir, onun çətinlikdən xilas olmasında böyük rol oynayırlar. Xalqın içərisindən çıxıb ona xidmət göstərəcək istəyən ziyalı üçün fəaliyyət dairəsi məhduddur. Əksər halda isə ziyalılar yaratdıqları



zəngin mənavi sərvətlə öz millətlərinin tarix səhnəsindən çıxarılmasının qarşısını alırlar. Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti Nureddin Mehdiqanlı bildirdi ki, gənclərimiz doğduqları gündən azad və müstəqil bir dövlətin vətəndaşı olduqları üçün çox xoşbəxtdir. Gənc dövlət olmağımızla baxmayaraq, bizim dövlətçilik tariximiz çox qədimdir. Azadlığımızın, müstəqilliyimizin rəmzi olan bayrağımızı, gerbimizi, himnimizi, dövlətçiliyimizi qorumaq hər bir azərbaycanlının borcudur. Bizim vahid milli ideologiyamız azərbaycanlıdır. Ölkəmizdə yaşayan bütün xalqlar inkişafımızla fəxr etməli, Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunması və dünyada tanınması üçün çalışmalıdırlar. Yalnız belə olan halda biz milli kimliyimizi qoruyub, ona sahib çıxa bilərik. Milli kimliyimizin zəngin mədəniyyətlə sahib olmağımızla sız bağlılığını diqqətə çəkmək görkəmli teatr və kino aktyoru vuruşulayıb ki, biz mənavi dəyərlərlə zəngin bir millət olduğumuzu görə müqəddəs islam dininin nazil olduğu ilk dövrdən onu rahətliklə qəbul etdik, ona qucaq açdıq. Azərbaycan xalqının özünəməxsus, qədim tarixə malik milli kimliyi vardır ki, onun da formalaşmasında islam dininin xüsusi rolu var. Biz kimliyi bizə Allah bəxş edib. Biz qadınlarımızı yüksək dəyər verən, onları xanım, emizimin qoruyucusu adlandıran, hər zaman onlarla məşəhətəşən, onlara söz azadlığı, tariximizin müasir dövüründə seçki hüququ verən bir millətin övladlarıyıq.

Keçirilən seminarlarda iştirakçılarla mövzu ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb və onları maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Qeyd edək ki, ilin sonunadək davam edəcək "Ziyalılarımızdan öyrənək" layihəsi çərçivəsində ölkəmizin müxtəlif regionlarında gənclərin tanınmış ziyalıları ilə görüşlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Sərhədçi zabıt ona bıçaqla xəsarət yetirən şəxsi tərksilah edərək yaxalayıb

Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsi, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində sərhəd mühafizə və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat mərkəzindən bildirilib ki, sentyabrın 20-də saat 21:05 radələrində DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının "Göytəpə" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Cəllilabad-Yardımlı avtomobil yolunda Buravar kəndinin yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti sahəsində içərisində iki nəfər in oturan avtomobilin əraziyə yaxınlaşması, avtomobilin hər nəfərin düşürək özünü şübhəli aparması və ətrafı müşahidə etməsi sərhəd naryadının diqqətini cəlb edib.

Şübhəli şəxs gizlin yerdən bağlama götürərək hədisə yerindən uzaqlaşmağa cəhd edərək sərhədçi zabıt tərəfindən onun "Dayan" əmrirəfəndən, lakin o, əmrə tabe olmayaraq ərazidən uzaqlaşmağa çalışıb. Sərhəd naryadı tərəfindən yaxalanması zamanı şübhəli şəxs müqavimət göstərmiş, baş leytenant Allahverdi İsmayılova bıçaqla xəsarət yetirib. Buna baxmayaraq, sərhədçi zabıt şücaət nümayiş etdirib, cinayətkarı tərksilah edərək saxlayıb.

Hadisə zamanı xəsarət almış sərhədçiyə təcirəsalınmış tibbi yardım göstərilib, vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Saxlanılan şəxsin 1975-ci il təvəllüdü Cəllilabad rayon sakini Əliyev Elşən Dövlət oğlu olması müəyyənləşdirilib. Əraziyə atılmış bağlamaya baxış zamanı içərisində 1 kiloqram 125 qram marixuana, 1 kiloqram 10 qram tirək və 450 qram heroin narkotik vasitə aşkarlanaraq götürülüb. İdarə etdiyi avtomobil ilə hadisə yerindən qaçmış digər şəxsin saxlanması istiqamətində təxirəsalınmaz əməliyyat-çətin tədbirləri həyata keçirilib, ərazi dərhal qapadılaraq ətrafda axtarış aparılıb. Nəticədə hadisə yerindən qaçmış şəxs Cəllilabad rayonunun Buravar kəndinin yaxınlığında saxlanılıb. Həmin şəxsin 1979-cu il təvəllüdü Naxçıvan Muxtar Respublikası, Babək rayon sakini Quliyev Samir Vidadi oğlu olması müəyyənləşdirilib. Avtomobilin içərisindən 55 qram tirək və şəxsi əşyalar aşkarlanaraq götürülüb.

Fakt üzrə müvafiq əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

"Azərbaycan"

"Tevanik" Azərbaycan-İran dostluğunu sarsıtmaq məqsədi güdür

Bu tipli "xeyriyyə" təşkilatlarının qanunsuz əməlləri reaksiyasız qalmamalıdır

Azərbaycan Respublikası milli müstəqilliyini bərpa edəndən bəri ilk növbədə qonşu dövlətlərlə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa əsaslanan mehriban münasibətlər qurmağı özünün xarici siyasət xəttinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirmişdir və buna daim sadiq qaldığını nümayiş etdirir. Ötən dövr ərzində təcavüzkar Ermənistan istisna olmaqla dövlətimizin bütün qonşu ölkələrlə ikitərəfli və çox-tərəfli əlaqələri həmişə yüksələn xətlə inkişaf edib.

Bu baxımdan Azərbaycan-İran əməkdaşlığı diqqətə xüsusi cəlb edir. Sovet imperiyasının süqutundan sonra yaranmış yeni tarixi şərait eyni mədəniyyətə paylaşan, əsrlər boyu bərabər yaşmış iki dost xalqın qarşılıqlı əlaqələri bərpa edib sıxlaşdırmasına imkan vermişdir. Bakı və Tehran bu məqsədə nail olmaq üçün xeyli məsələ qət etmiş, nəticədə ikitərəfli münasibətlər tarixdə ən yüksək səviyyəyə çatmışdır. Hazırda Azərbaycan-İran əlaqələri bir sıra sahələrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə çatmışdır.

Sırr deyil ki, iki qonşu və dost ölkə arasında əməkdaşlığın belə bir səviyyəyə yüksəlməsi bəzi bədnam qüvvələrə narahət edir. Bədxahlar Azərbaycan-İran dostluğunu sarsıtmaq, Bakı ilə Tehranın arasını vurmaq üçün heç bir firsətə fəvqə vermirlər, gah dezinformasiyaya əl atır, gah da konkret addımlara keçirlər. Söhbət ilk növbədə İrandakı erməni icmasının qanunsuz əməllərindən gedir. Xeyli müddətdir ki, qonşu ölkədə yaşayan ermənilərin yaratdığı cürbəcür humanitar və iqtisadi təşkilatların fəaliyyətində Azərbaycan-İran dostluğuna xələf gətirmək aparıcı istiqamət kimi özünü göstərir. Bu qurumlar Ermənistanın İrandakı səfirliyinin fəaliyyətinə hərtərəfli dəstək verir və İranda Ermənistanın maraqlarını təşviq edir. Bir də görürsən ki, İran erməniləri Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın "Qarabağ Ermənistanıdır!" şüarına dərhal reaksiya verib ağzına uluq, eyni məzmunlu plakat qaldırmaqdan çəkinmirlər.

Bələ bədnam təşkilatların biri 2014-cü ildə yaradılmış "Tevanik" adlı "xeyriyyə" cəmiyyətidir. Cəmiyyətin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərdə həyata keçirdiyi layihələrin, onun üzvlərinin işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarına qanunsuz səfərləri Ermənistan və Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin mətbuatında geniş işıqlandırılır. "Travnik" in sosial şəbəkələrdəki səhifələri elə bil ki, yalnız Azərbaycan-İran dostluğunu "bəltələmə" üçün açılmışdır. Ermənistanın İrandakı səfirliyi də cəmiyyətin üzvləri ilə mütəmadi görüşlər və tədbirlər keçirir.

"Tevanik" Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərə müxtəlif yardımların göndərilməsini, işğal olunmuş ərazilərdə hazırlanmış bir sıra məhsulların Tehran və İranın digər şəhərlərində satışını təşkil edir. Məsələn, bu ilin apreldə "xeyriyyə" cəmiyyətinin işğal olunmuş Şuşa şəhərindəki erməni məktəbinə yardım aparması Ermənistan və separatçı rejimin KİV-ində "böyük humanitar missiya" kimi təqdim olunmuşdur.

Həmişə aydındır ki, İran ermənilərinin bu cür hərəkatları Tehranın Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə münasibətdə mövqeyinə ziddiyyətli təsirlər yaratmaq niyyətindədir. Ona görə də rəsmi Tehran ermənilərin bu cür qanunsuz əməllərinə reaksiyasız qalmamalıdır. İran hakimiyyət orqanları belə bədnam cəmiyyətlərin fəaliyyətini daim ciddi nəzarət altında saxlamalı, öz vətəndaşlarının dost Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfərlərini və biznes fəaliyyətinin qarşısını dərhal almalı, İran dövlətinin rəsmi siyasətinə uyğun gəlməyən əməllər baş verdiyi zaman belə təşkilatların fəaliyyətini dayandırmalıdır.

Allahverdi MEHDİYEV,
"Azərbaycan"

Xalq acından ölür, Paşinyanı isə yalnız hakimiyyət düşündürür

Ermənistanda ictimai-siyasi vəziyyət daha gərgin mərhələyə keçib

Ermənistanda sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi müstəvidə vəziyyətin getdikcə ağırlaşması müşahidə olunur. Həm əhalinin maddi rifah halının pisləşməsi, həm də daxili və xarici siyasətdə qeydə alınan uğursuzluqlardan öndən xəbər verir ki, bunlar qarşılıqlı günülər özəndə hakimiyyət üçün yeni problemlər yaradacaq. Bu hadisələr fonunda baş nazir Nikol Paşinyan isə hər vaxtda hakimiyyətini möhkəmləndirməyə çalışır. Son günlərdə baş tutan istefalar isə daxili siyasi gərginliyin ən yüksək mərhələdə olduğunu nümayiş etdirir.

Politoloq Armen Badalyan yenidən istefaya göndərilməsi Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin sənədi başçısı Artur Vanetsyanın Paşinyana qarşı yeni siyasi hərəkat yarada biləcəyini vurğulayıb. Qeyd edib ki, Vanetsyan xalq arasında nüfuzuna gətiricə azalan Paşinyan hökumətinə yaxşı alternativ ola bilər. Onun sözlərinə görə, Paşinyana qarşı yeni siyasi güc mərkəzi məhz Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşları hesabına formalaşacaq. Badalyan bildirdi ki, Ermənistanın sabiq prezidentləri Robert Koçaryan və Serj Sarkisyanın əks siyasi qütbə rəhbərlik etmək şansları yoxdur və bu məsələdə tamamilə yeni siyasətçilər önə çıxmalıdırlar. Bundan başqa, onların tərəfdarlarının təmsil olunduğu Respublikkaçılar Partiyasının da sərəfçilik iddia etdiyi, Vanetsyanın qarşısında dura biləcək heç bir siyasi güc olmayacaq.

MTX-nin sabiq sədri reytinginə görə Paşinyandan geri qalır, onun kifayət qədər imkanları və xarici dəstəyi var. Rusiyanın təmsilində Vanetsyanın ciddi dəstəyi var. MTX sədrinin öz istefası ilə bağlı açıqlamasında "Biri sanki mənə "dayan" deyir!" sözləri də vacib məqamlardan xəbər verir. Paşinyanın mətbuat katibi onun bu sözlərini şərh etməkdən imtina edib.

Ermənistan baş nazirinin MTX sədrindən sonra ölkənin polis rəisi Valeri Osipyanı da istefaya göndərəcəyi iqtidar daxilində ciddi iddiaların daha bir göstəricisidir. Paşinyanın aparat rəhbəri bildirdi ki, baş nazir onların fəaliyyətindən narazı olub, lakin hər iki sabiq vəzifəli şəxs cinayətdə itiham edilmir. Belə ki, Vanetsyan Futbol Federasiyasının sədri, Osipyan isə baş nazirinin müavini təyin edilmişdir. Politoloqlar hesab edirlər ki, Paşinyanın bu kosmetik addımları iqtidarındakı daxili gərginliyi gücləndirən ziddiyyətlərin qarşısını ala bilməyəcək.

Yerli mətbuatın yazdığına görə, Paşinyan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin sədri və polis rəisi vəzifələrinə istədiyi adamları təyin edə bilmir. "Lragir" qəzetinin yazdığına görə, Nikol Paşinyan "İsıqlı Ermənistan" parlament fraksiyasının təqdim etdiyi namizədlərin qəbul olunmasını gözləyir. Məlumatla görə, sentyabrın 20-də Ermənistan parlamentində güc strukturlarına rəhbərliyin təyin edilməsi haqqında sənədə dəyişikliklər ikinci oxunuşda qəbul olunub. Dəyişiklik baş nazirə polis və MTX rəhbərliyinə bu sahənin müxtəlifsi olmayan, Ermənistanın

25 yaşını tamam olmuş, 4 il ölkə ərazisində yaşamış istənilən vətəndaşını təyin etməyə imkan verir. Bu qanun cari ilin noyabrında qüvvəyə minəcək.

Nikol Paşinyan polis rəisi vəzifəsinə müvəqqəti olaraq Yerevan meri Həyq Martinyanın dostu Arman Sarkisyanı, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin direktoru vəzifəsinə isə qurumun direktor müavini Eduardı təyin edib. Arman Sarkisyanın bu vəzifədə qalaçağı gözlənilən olsa da, Martirosyanın direktor olacağı az ehtimal olunur.

Hadisələrin bu səpkidə cərəyan etdiyi bir vaxtda Rusiyanın "Prime.ru" saytında erməni politoloqu Stopya Safaryan və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla onun mətbuat katibi Vladimir Karapetyanın gizli və bir o qədər də alçalıcı "Whatsapp" yazışmalarını ortaya çıxarıb. Qeyd olunub ki, bu yazışmalarda Stopya Safaryana məxsus olan "iPhone" markalı telefon itib. Əslində isə bu hadisə planlı şəkildə və siyasi motivlər əsasında hazırlanıb. Hücüm əsə bir qrup şəxs tərəfindən həyata keçirilib.

Bu faktlar Safaryana məxsus telefonun itməsindən sonra mətbuata sızıb. Telefonla baş nazir Nikol Paşinyana, onun mətbuat katibi Vladimir Karapetyana və Stopya Safaryana məxsus "Whatsapp" yazışmaları var. Yazışmalarda üçlük arasında rüşvət sövdələşmələrinə və pulla kiminsə prokuror vəzifəsinə gətirilməsindən və həmin şəxsə 30 milyon dram rüşvət alınmasından bəhs olunur. Baş nazirin mətbuat katibi Vladimir Karapetyan dekları edən Safaryana baş nazirə olan söhbəti bəzə də yazırı, hətta vurğulayıb ki, baş nazir çox dəzülümzə insandır, hərdən elə danışıq ki, istər-istəməz insanda ikrah hissi yaradır.

Yazışmalarda "Baba" adlandırılan şəxs isə Ermənistanın eks-prezidenti Levon Ter-Petrossyandır. Məlum olur ki, Nikol Paşinyanın atdığı hər addımı onunla bölüşür, məsləhət alır. Bu gün Ermənistanda realitiq həm də ondan ibarətdir ki, xalq açıq çəkir. Paşinyan isə hakimiyyətini möhkəmlətmək üçün bütün vasitələrə əl atır. Buna görə hər an sosial partlayışların olaçağı istisna edilmir. Son illər səfərlərində yaşayanların sayı bir qədər də artıb. Reallıqda işğalçı ölkənin əhalisinin yardım çoxunun açıqlı problemi ilə üzlaşması danılmazdır. Ermənistanda azgəliyi ailelər çörək məmulatlarını artıq kartofla əvəz ediblər. Yoxsul həyat tərzinə dözsə bilməyən əhali miqrasiyaya üstünlük verir. Nəticədə kəndlər boşalır, infrastruktur dağılır. Kəndlərdə əsasən qadınlar, uşaqlar və yaşlı insanlar yaşayır. Həmin ailələrin əməkqabiliyyəti kişiləri isə ölkə xaricində miqrant kimi çalışır.

Ermənistanda vəziyyəti ağılaşdırın digər bir cəhət isə işsizlik səviyyəsinin durmadan yüksəlməsidir. Araşdırmalara görə, əməkqabiliyyəti əhalinin yarıya qədərində hazırda işsizdir. Aydıncır ki, bu vəziyyətdə Paşinyanın da uzun müddət iqtidarda qala bilməsi ciddi sual altına düşür.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu fondun nəzdində olan Sosial Xidmət Müəssisələri üçün istifadə ediləcək digər maşın və avadanlıqların satın alınması ilə əlaqədar açığa tenderə dəvət edir

Tender iştirakçılarının təklifi edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumat əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə, texniki imkanlara və təcrübəyə malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilməsinə hesab köçürdükdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
- Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu fondun nəzdində olan Sosial Xidmət Müəssisələri üçün istifadə ediləcək digər maşın və avadanlıqların satın alınması

İştirak haqqı 400,00 (dörd yüz) manat
VÖEN: (DSMF)1300050781
Bank: Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi
M/h: AZ11NABZ0136010000000003944
VÖEN: 1401555071
Kod: 210005
SWIFT: CTREAZ22
H/h: AZ91CTRE00000000000002138206
Büdcə gəlirlərinin təsnifat kodu: - 142340
Büdcə səviyyəsinin kodu: - 7
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərini açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (tender təklifinin təminatının qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- podratçının müəyyən etdiyi digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satılmalı təşkilatla ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 18.10.2019-cu il saat 18:00-a qədər və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 23.10.2019-cu il saat 15:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçılar təklifləri 23.10.2019-cu il saat 15:00-da açılaçaqdır. İddiaçılar açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.

Tender komissiyası

